

Program rozvoja obce Jezersko na roky 2015-2029

Názov:	Program rozvoja obce Jezersko na roky 2015-2029
Územné vymedzenie :	Obec Jezersko, okres Kežmarok
Územný plán obce:	nie
Schválený:	-
Dátum schválenia PRO:	17.09.2015
Dátum platnosti:	od 17.09.2015 do 31.12.2029
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	18.09.2015

Obec Jezersko, september 2015

Obsah

Zoznam tabuliek a grafov	4
Použité skratky	5
Úvod	6
Metodika a zámer spracovania	7
Zapojenie verejnosti do prípravy PRO a pracovné skupiny	7
Zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov	9
Operačné programy v rokoch 2014 - 2020 a možnosti využitia pre realizáciu PRO Jezersko	10
Analytická časť	15
Vyhodnotenie realizovaných projektov / predchádzajúceho PHSR	16
Analýza vnútorného prostredia	17
Poloha obce	17
História obce	17
Geomorfológia a geológia	18
Pôdy	18
Hydrológia	18
Jezerské jazero	19
Klíma	19
Rastlinstvo a živočíšstvo	20
Obyvateľstvo obce	21
Trh práce	25
Kultúra, sociálna a zdravotná starostlivosť	25
Šport a oddych	26
Priemysel, obchod a služby	26
Technická infraštruktúra	26
Dopravná infraštruktúra	26
Cestovný ruch	27
Analýza silných a slabých stránok územia	27
Silné a slabé stránky rozvoja obce Jezersko	27
Analýza vonkajšieho prostredia	28
Základná charakteristika – okres Kežmarok	28
Obyvateľstvo	29
Trh práce	29
Priemerná nominálna mesačná mzda	31
Priame zahraničné investície	31
Hrubý domáci produkt	31
Vzťah obce a prioritných osí rozvoja územia	31
Obec ako člen mikroregiónu, združenia obcí a euroregiónov	33

Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia	35
SWOT analýza	37
Identifikácia kritických oblastí rozvoja	39
Hlavné disparity rozvoja obce	40
Hlavné faktory rozvoja obce	40
Strategická časť	42
Základné východiská pre definovanie stratégie	42
Vízia	42
Vízia obce Jezersko v roku 2029	42
Formulácia a návrh stratégie	43
Strategický cieľ	43
Prioritné oblasti – oblasti podpory	44
Globálne ciele	45
Globálne ciele	45
Tematické / horizontálne ciele	46
Zhrnutie strategickej časti	46
Programová časť	47
Opatrenia a plánované projekty	47
Ukazovatele výsledkov a dopadov	53
Realizačná časť	55
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRO obce	55
Komunikačná stratégia	56
Systém monitorovania a hodnotenia	58
Akčný plán: vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov	60
Finančná časť	61
Indikatívny finančný plán	61
Zdroje a model viaczdrojového financovania opatrení a projektov	61
Kritéria pre výber projektov	63
Záver	65
Autori	66
Použitá literatúra	66
Prílohy	67

Zoznam tabuliek a grafov

Tabuľka č. 1: Harmonogram spracovávaní PRO Jezersko	7
Tabuľka č. 2: Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovných skupín	8
Tabuľka č. 3: Účastníci PRO – subjekty aktívne v obci	8
Tabuľka č. 4: Realizované aktivity a projekty v predchádzajúcom období	16
Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Jezersko	21
Graf č.2: Vývoj prírastku/úbytku obyvateľov obce	22
Graf č.3: Vývoj počtu domov v obci	23
Graf č.4: Počet uchádzačov o zamestnanie v obci	25
Graf č.5: Vývoj počtu obyvateľov v okrese Kežmarok	29
Graf č.6: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese Kežmarok	30
Graf č.7: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Kežmarok	30
Tabuľka č. 5: STEEP analýza - vonkajšie faktory	36
Tabuľka č. 6: Tabuľka rizík	41
Tabuľka č. 7: Prioritné oblasti rozvoja obce	44
Tabuľka č.8: Globálne ciele	45
Tabuľka č. 9: Zhrnutie strategickej časti PRO Jezersko	46
Tabuľka č. 10: Navrhované opatrenia	47
Tabuľka č. 11: Opatrenia a plánované projekty / aktivity	48
Tabuľka č. 12: Priority rozvoja obce do budúcnosti (plánované projekty)	51
Tabuľka č. 13: Ukazovatele výstupov, výsledkov a dopadov	53
Tabuľka č. 14: Zabezpečenie činností v realizácii PRO na úrovni programu a projektu	56
Tabuľka č. 15: Plán komunikácie, hodnotenia a monitoringu na najbližších 5 rokov	57
Tabuľka č. 16: Plán hodnotenia realizácie PRO Jezersko	59
Tabuľka č. 17: Akčný plán na roky 2015-2017	60
Tabuľka č. 18: Indikatívny finančný plán	61
Tabuľka č. 19: Intervenčná matica viaczdrojového financovania	62
Tabuľka č. 20: Hodnotiace kritériá pre projekty	64

Použité skratky

ČR – cestovný ruch

ČOV – čistiareň odpadových vôd

EÚ – Európska únia

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy. Päť štrukturálnych a investičných fondov EÚ, ktoré sa riadia jednotným súborom pravidiel, Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Kohézny fond (KF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky námorný a rybársky fond (ENRF)

HDP – hrubý domáci produkt

CHKO – chránená krajinná oblasť

IBV – individuálna bytová výstavba

IKT – Informačno-komunikačné technológie. Zahŕňajú informačné systémy, technológie, ostatné systémy (periférne zariadenia), prevádzku a pripojenia do sietí, ktoré sú určené k napĺňaniu informačných procesov a komunikačných funkcií.

IROP – Integrovaný regionálny operačný program

ITMS – Informačný monitorovací systém

IÚS – Integrovaná územná stratégia

KURS – Koncepcia územného rozvoja Slovenska

MAS – Miestna akčná skupina

NFP – Nenávratný finančný prostriedok

N/A alebo **n.a.** – z anglického jazyka (not available, not applicable) vo význame „nie je dostupné“ resp. „nebude využité“.

NSRR – národná stratégia regionálneho rozvoja

NUTS – z francúzskeho jazyka (Nomenclature des unités territoriales statistiques), skratka pre normalizovanú klasifikáciu územných celkov na Slovensku pre potreby štatistického úradu a Eurostatu.

OcÚ – obecný úrad

OcZ – obecné zastupiteľstvo

OP – operačný program

PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PRO – program rozvoja obce

PZI – priame zahraničné investície

RLZ – rozvoj ľudských zdrojov

SEA – z anglického jazyka (strategic environmental assessment) vo význame strategické environmentálne hodnotenie, strategické posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

SR – Slovenská republika

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

SWOT – analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození

UPSVAR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

VÚC – Vyšší územný celok

ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska

Úvod

Identifikačné údaje obce:

Názov:	Obec Jezersko
Sídlo:	Jezersko 17, 059 04 Jezersko
IČO:	00 696 285
Štatutárny orgán obce:	Milan Krempaský, starosta
Telefón:	052 489 21 81
E-mail:	obec@jezersko.sk
Webové sídlo:	www.obec.jezersko.sk

Program rozvoja obce (ďalej ako „PRO“), spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PRO koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie.

PRO Jezersko na roky 2015-2029 je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho, environmentálneho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Jezersko, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

PRO Jezersko na roky 2015-2029 je strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne (predovšetkým jej kvality) na území obce a príslušného regiónu. Je to program cielených opatrení na stimuláciu ekonomického a sociálneho rozvoja obce, ktorého cieľom je navrhnuť systematickú a funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho, environmentálneho a sociálneho rozvoja obce pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho vývoja, resp. štátnej regionálnej politiky a európskej politiky súdržnosti.

Pôsobnosť obce pri podpore regionálneho rozvoja definuje zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja nasledovne (v § 12):

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa § 3, v spolupráci s ministerstvom a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,
- vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Schválený PRO Jezersko na roky 2015-2029 napĺňa všetky body uvedeného § 12 zákona č.

539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

Metodika a zámer spracovania

Postup spracovania PRO Jezersko na roky 2015-2029 bol realizovaný plne v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, ktorú vyhotovila pracovná skupina zriadená Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR s cieľom zjednotiť proces spracovávania PHSR a jeho obsah podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.

V úvodnej fáze tvorby PRO Jezersko na roky 2015-2029 vedenie obce rozhodlo o spôsobe jeho spracovania (kto, ako a kedy) a zostavilo riadiaci tím pre jeho tvorbu. Obecným zastupiteľstvom bol dňa 14.03.2015 schválený Zámer spracovania Programu rozvoja obce Jezersko na roky 2015-2029. Ten zadefinoval základné postupy spracovania PRO obce a plánovaný harmonogram prác. Na základe výsledkov verejného obstarávania bol vybraný externý spracovateľ PRO. O zámere a začiatku spracovania PRO bola verejnosť informovaná prostredníctvom webovej stránky a úradnej tabule obce. Samotné práce na PRO začali hneď v marci 2015 a postupovali podľa nasledujúceho harmonogramu:

Tabuľka č. 1: Harmonogram spracovávania PRO Jezersko

Termín	III	IV	V	VI	VII	VIII
Úvod						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Záver						

Zdroj: Obec Jezersko, 2015

Zapojenie verejnosti do prípravy PRO a pracovné skupiny

Vypracovanie dokumentu plne rešpektovalo princíp partnerstva a PRO Jezersko bol vypracovaný participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obce, poslancov OcZ, externých odborníkov a širokej verejnosti. Externým dodávateľom bola firma Diervilla, spol. s r. o., ktorá zodpovedala za metodické vedenie, facilitáciu a zostavenie finálneho dokumentu, pričom využívala vstupy troch zriadených pracovných skupín pre jednotlivé prioritné oblasti: hospodárska (ekonomická) oblasť, sociálna oblasť, environmentálna oblasť. Skupiny sa skladali so zástupcov verejného sektora – samosprávy, súkromného sektora, mimovládneho sektora, občanov obce, ktorí prejavili záujem zapojiť sa do činnosti pracovných skupín. Čiastkové výstupy PRO boli počas celej doby spracovania dostupné na webovej stránke obce a na úradnej tabuli – s možnosťou pripomienkovania zo strany verejnosti.

Obec sa zapojila verejnosť – predovšetkým obyvatel'ov obce – viacerými spôsobmi do prípravy a spracovania PRO. V prvej fáze boli občania prostredníctvom obecného rozhlasu vyzvaní, aby sa zapojili do práce vytvorených pracovných skupín. Tie boli počas celej doby prípravy PRO otvorené každému, kto s mal záujem zapojiť. Rokovania pracovných skupín boli verejné. Pracovné skupiny boli nosnou časťou spracovávania PRO. Zabezpečovali zber dát, ich verifikáciu, diskutovali o potrebách obce a zámeroch na odstránenie hlavných bariér a problémov jej rozvoja. Okrem toho riadiaci tím a externý dodávateľ realizovali množstvo stretnutí s kľúčovými ľuďmi/skupinami aktívnymi v obci a v širšom okolí s cieľom zapracovať ich rozvojové zámery do PRO.

PRO a jeho čiastkové spracované časti boli zverejňované na webovom sídle obce, boli k dispozícii vo vytlačenej forme na obecnom úrade a informácia o zverejňovaní rozpracovaných dokumentoch a ich dispozícii bola uverejňovaná na úradnej tabuli obce. Záverečný dokument bol pred jeho samotným schválením Obecným zastupiteľstvom ešte vystavený na webovom sídle obce počas 2 týždňov, na úradnej tabuli a bol rozposlaný e-mailom poslancom obce i obyvateľom, ktorí o to prejavili záujem.

Tabuľka č. 2: Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovných skupín

Riadiaci tím:	Meno	Funkcia	Inštitúcia
koordinátor	Milan Krempaský	starosta obce	OcÚ Jezersko
člen	Bc. Beáta Pisarčíková	pracovníčka OcÚ	OcÚ Jezersko
člen	Anna Pisarčíková	kontrolór obce	OcÚ Jezersko

Pracovná skupina 1 (ekonomická):

koordinátor	Beáta Pisarčíková	pracovníčka OcÚ	Jezersko č.6
člen	Anna Pisarčíková	kontrolór obce	Jezersko č.13
člen	Ján Pisarčík	poslanec OcZ	Jezersko č.6

Pracovná skupina 2 (sociálna):

koordinátor	Ing. Martin Kiska	poslanec OcZ	Jezersko č.36
člen	František Pisarčík	poslanec OcZ	Jezersko č.13
člen	Jozef Pisarčík	poslanec OcZ	Jezersko č.11

Pracovná skupina 3 (environmentálna):

koordinátor	Milan Krempaský	starosta	OcÚ Jezersko
člen	Ján Gancarčík	poslanec OcZ	Jezersko č.1
člen	Ján Pisarčík	poslanec OcZ	Jezersko č.6

Do spracovania a pripomienkovania PRO boli zahrnutí takmer všetci socioekonomickí partneri aktívni v obci. Ich prehľad ako aj ich návrhy možných rozvojových projektov / oblastí sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 3: Účastníci PRO – subjekty aktívne v obci

Účastníci	Pôsobenie a priority záujmu	Plánované / možné projekty
Združenia urbarníkov, pozemkové spoločenstvo Jezersko	ťažba a pestovanie lesa, hospodárenie cca 147,62 ha	výsadba stromov, lesopestebná a ochranná činnosť, nákup pil, krovínorezov, dobudovanie a oprava lesnej cesty
IMMOBAU s.r.o.	areál zimných športov a letnej turistiky	ďalšia výstavba a modernizácia lyžiarskych vlekov, zasnežovania, nové technológie, výstavba ďalších turistických atrakcií
TATRADOM s.r.o.	poskytovanie ubytovacích a stravovacích služieb	dobudovanie a oprava rekreačného zariadenia - modernizácia, vybudovanie športových a rekreačných ihrísk a iné doplnkové služby
Kristián Krempaský, samostatne hospodáriaci roľník	hospodári na cca 20 ha, chov oviec	nákup nových technológií, modernizácia farmy
Milan Krempaský, samostatne hospodáriaci roľník	hospodári na cca 60 ha, chov oviec	nákup nových technológií, modernizácia farmy
Jozef Kubík, samostatne hospodáriaci roľník	hospodári na 5 ha	nákup nových technológií, modernizácia farmy, modernizácia ubytovacieho zariadenia
Jezersko, občianske združenie pre rozvoj cestovného ruchu	13 členov – propagácia obce a turizmu	ochrana prírody, tradičné podujatia, projekty na podporu rozvoja cestovného ruchu
Martin Barnáš - rezbárska spoločnosť	poskytovanie ubytovacích služieb	modernizácia ubytovacieho zariadenia
Ján Pisarčík	poskytovanie ubytovacích služieb	modernizácia ubytovacieho zariadenia
Rudolf Jurdík JURsat	poskytovanie ubytovacích služieb	modernizácia ubytovacieho zariadenia
MICHELLEDESIGN s.r.o.	Poskytovanie ubytovacích služieb	modernizácia ubytovacieho zariadenia
Ďalší samostatne hospodáriaci roľníci v katastri obce	Rastlinná a živočíšna výroba	nákup nových technológií, modernizácia fariem
Ďalší poskytovatelia ubytovacích služieb	Poskytovanie ubytovacích služieb	modernizácia ubytovacieho zariadenia

Fotografia č.1: Prírodná rezervácia – Jazero Jezersko

Zdroj: OZ Jezersko, 2015

Zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov

PRO Jezersko na roky 2015-2029 bol spracovaný v súlade s ďalšími miestnymi, regionálnymi, národnými i európskymi koncepčnými a strategickými dokumentmi.

Na miestnej a regionálnej úrovni bol realizovaný súlad s a PRO vychádza z:

- Predchádzajúceho PHSR obce Jezersko na roky 2009 – 2015, ktorého platnosť vypršala 31.03.2015;
- Viacročného rozpočtu obce na roky 2015-2017;
- Programu odpadového hospodárstva obce;
- Stratégie rozvoja Združenia Pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria, ktorého je obec členom;
- Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2008-2015;
- Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja;
- Regionálnej inovačnej stratégie Prešovského samosprávneho kraja.

Na národnej a európskej úrovni boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: „Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie“.

PRO Jezersko tiež vychádza aj zo stratégie Európa 2020, ktorej cieľmi sú:

- inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácií,
- udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje,
- inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

Tematické ciele Stratégie Európa 2020:

- posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);

- podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Vzhľadom na absenciu vlastných investičných zdrojov, PRO Jezersko na roky 2015-2029 je predovšetkým previazaný so sektorovými operačnými programami vypracovanými na základe Partnerskej dohody Slovenskej republiky na roky 2014-2020 (pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov za účelom dosahovania cieľov stratégie Európa 2020), ako aj s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR (schválenou uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014) a Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001).

Operačné programy v rokoch 2014 - 2020 a možnosti využitia pre realizáciu PRO Jezersko

Slovensko bude čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy v rokoch 2014-2020 (ďalej len „EŠIF“) prostredníctvom 6 základných operačných programov:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie (OP Val)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)

Samostatným režimom sa budú riadiť programy, ktoré sú implementované na základe špecifických usmernení Európskej komisie:

- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka

Z možných synergií PRO Jezersko s jednotlivými Operačnými programami a zároveň s možnosťami získať externé zdroje na financovanie rozvojových projektov obce, ako aj subjektov aktívnych v obci, vyberáme:

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

Špecifický cieľ č. 1.2.2: Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb

Prioritná os č. 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch

Investičná priorita č. 3.1: Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť, a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov

Špecifický cieľ č. 3.1: Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom sektore prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií

Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

Investičná priorita č. 4.1: Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania

Špecifický cieľ č. 4.1: Zvýšenie energetickej efektívnosti budov na bývanie

Investičná priorita č. 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

Špecifický cieľ č. 4.2.1: Zvýšenie dostupnosti zdrojov podzemných vôd pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou

Prioritná os č. 5: Miestny rozvoj vedený komunitou

Investičná priorita č. 5.1: Závazné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou

Špecifický cieľ č. 5.1.1: Zvýšenie kapacít pre miestny rozvoj vedený komunitou

Špecifický cieľ č. 5.1.2: Zvýšenie tvorby pracovných miest rozvojom podnikania a inovácií na miestnej úrovni

Špecifický cieľ č. 5.1.3: Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach

Operačný program Ľudské zdroje (perspektíva je hlavne v oblasti zapojenia obce do národných projektov napr. v spolupráci s UPSVAR)

Prioritná os 1: Vzdelávanie

Investičná priorita 1.3: Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií

Špecifický cieľ 1.3.1: Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehľbovanie a zvyšovanie kvalifikácie

Prioritná os 2: Zamestnanosť

Investičná priorita 2.1: Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily

Špecifický cieľ 2.1.1: Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a riešiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby

Špecifický cieľ 2.1.2: Zvýšiť zamestnanosť podporou tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporou udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach

Investičná priorita 2.2 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí

Špecifický cieľ 2.2.1: Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí, najmä NEET, na trhu práce

Investičná priorita 2.3: Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu

Špecifický cieľ 2.3.1: Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien

Špecifický cieľ 2.3.2: Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie

Investičná priorita 2.4: Modernizácia inštitúcií trhu práce, ako sú verejné a súkromné služby zamestnanosti, zlepšenie prispôsobenia sa potrebám trhu práce, vrátane opatrení zameraných na zlepšenie nadnárodnej pracovnej mobility, ako aj programov mobility a lepšej spolupráce medzi inštitúciami a príslušnými zainteresovanými stranami

Špecifický cieľ 2.4.1: Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti

Prioritná os 3: Sociálne začlenenie

Investičná priorita 3.1: Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti

Špecifický cieľ 3.1.1: Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti

Špecifický cieľ 3.1.2: Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie

Investičná priorita 3.2: Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

Špecifický cieľ 3.2.1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Špecifický cieľ 3.2.2: Zlepšenie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom štandardizácie klinických postupov a postupov pre výkon prevencie

Globálnym cieľom **Operačný program Kvalita životného prostredia** je podporiť trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov, zabezpečujúce ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva.

Prioritná os 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry

Investičná priorita 1 Prioritnej osi 1: Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek

Špecifický cieľ: Zabezpečiť nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a za účelom plnenia požiadaviek environmentálneho acquis

Investičná priorita 2 Prioritnej osi 1: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek

Špecifický cieľ 1: Podporiť zabezpečenie plnenia predvstupových záväzkov SR voči EÚ v oblasti čistenia a odvádzania komunálnych odpadových vôd

Špecifický cieľ 2: Podpora zabezpečenia dostatočného množstva bezpečnej pitnej vody pre obyvateľstvo SR z verejných vodovodov

Špecifický cieľ 3: Dosiahnutie potrebného stupňa sledovania a monitorovania vôd a vodných útvarov, ktorým sa zabezpečí vytvorenie a nastavenie podmienok pre opatrenia vedúce k dosiahnutiu dobrého ekologického stavu a potenciálu podzemných a povrchových vôd a vodných útvarov

Investičná priorita 3 Prioritnej osi 1: Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry

Špecifický cieľ 1: Zabezpečiť podmienky pre zachovanie biologickej diverzity a zlepšenie stavu ekosystémov v krajine

Prioritná os 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

Investičná priorita 1 Prioritnej osi 2: Podpora investícií na prispôbovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov

Špecifický cieľ 1: Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou adaptačných opatrení, najmä preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami

Prioritná os 3: Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy

Investičná priorita 1 Prioritnej osi 3: Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečiť predchádzanie vzniku katastrof a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

Špecifický cieľ 1: Zvýšiť úroveň pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Špecifický cieľ 2: Zvýšiť účinnosť preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)

Špecifický cieľ 3: Zvýšiť efektívnosť komplexného manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Prioritná os 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Investičná priorita 1 Prioritnej osi 4: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

Špecifický cieľ 1: Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe

Investičná priorita 2 Prioritnej osi 4: Podpora energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

Špecifický cieľ 1: Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch

Investičná priorita 3 Prioritnej osi 4: Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania

Špecifický cieľ 1: Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov.

Operačný program Výskum a inovácie je pre obec Jezersko relevantný len z hľadiska možnej podpory rozvoja podnikania na území obce, napr. formou podpory zakladania nových podnikov, tzv. start-upov, príp. získanie a lokalizácia zahraničnej investície do výroby / služieb. Z toho hľadiska je pre obec potenciálne vhodná **Prioritná os 3: Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP**

Investičná priorita 3.1: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpory zakladania nových firiem, a to aj prostredníctvom podnikateľských inkubátorov

Operačný program Efektívna verejná správa (EVS)

Pre obec je relevantná iba **Prioritná os 1: Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS**

Špecifický cieľ 1.1: Skvalitnené systémy a optimalizované procesy VS

Špecifický cieľ 1.2: Modernizované RLZ a zvýšené kompetencie zamestnancov

Špecifický cieľ 1.3: Transparentné a efektívne uplatňovanie pravidiel verejného obstarávania a dôsledné uplatňovanie princípov 3E

Obec a miestni aktéri má/majú ambíciu čerpať finančné prostriedky predovšetkým z Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020 (PRV).

Program rozvoja vidieka SR 2014-2020

P1: Podpora prenosu znalostí a inovácie v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vo vidieckych oblastiach

1A) Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach

1B) Posilnenie prepojenia poľnohospodárstva, výroby potravín a lesného hospodárstva s výskumom

a inováciou, a to aj na účely zlepšenia environmentálneho riadenia a výkonu

1C) Podpora celoživotného vzdelávania a odborného vzdelávania v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

P2: Posilnenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov a konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva vo všetkých regiónoch a presadzovanie inovačných poľnohospodárskych technológií a udržateľného obhospodarovania lesov

2A) Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie

2B) Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva, a najmä generačnej výmeny

2C) Zlepšenie hospodárskeho výkonu lesného hospodárstva

P3: Podpora organizácie potravinového reťazca vrátane spracovania poľnohospodárskych výrobkov a ich uvádzania na trh, dobrých životných podmienok zvierat a riadenia rizík v poľnohospodárstve

3A) Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií

3B) Podpora riadenia rizík poľnohospodárskych podnikov a ich predchádzania

P4: Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom

4A) Obnova, zachovanie a zvýšenie biologickej diverzity vrátane na územiach sústavy Natura 2000 a v oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami a v poľnohospodárskej činnosti s vysokou prírodnou hodnotou a obnova, zachovanie ako aj zlepšenie stavu krajinných oblastí Európy

4B) Zlepšenie vodného hospodárstva vrátane riadenia používania hnojív a pesticídov

4C) Predchádzanie erózii pôdy a zlepšenie jej obhospodarovania

P5: Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva

5A) Zvýšenie efektívnosti využívania vody v poľnohospodárstve

5B) Zvýšenie efektívnosti využívania energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín

5C) Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky;

5D) Zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva

5E) Podpora zachovania a sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve

P6: Podpora sociálneho začleňovania, zmierňovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach

6A) Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest

6B) Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

6C) Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)

- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

Neprojektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez národné Opatrenia):

- Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC)
- Agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímou
- Ekologické poľnohospodárstvo
- Platby na dobré životné podmienky zvierat
- Platby Natura 2000

Ďalšími externými zdrojmi na podporu investičných projektov obce je **Environmentálny fond** (http://www.envirofond.sk/sk/podpora_dotacie.html) a to v rámci týchto tém:

B Oblasť – Ochrana a využívanie vôd

C Oblasť – Rozvoj odpadového hospodárstva

D Oblasť – Ochrana prírody a krajiny

E Oblasť – Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

Obec Jezersko má tiež viaceré možnosti na spoločné projekty s poľskými samosprávami a to v rámci **Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2014-2020**, ktorý ponúka nasledovné možnosti spolufinancovania projektov:

Prioritná os 1. Ochrana a rozvoj prírodného prostredia a kultúrneho dedičstva cezhraničného územia

Investičná priorita: Zachovanie, ochrana, podpora a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva

Prioritná os 2. Trvalo udržateľná cezhraničná doprava

Investičná priorita 1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov.

Investičná priorita 2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých (vrátane nízkohlukových) a nízkouhlíkových dopravných systémov, vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility.

Prioritná os 3. Rozvoj cezhraničného vzdelávania a celoživotného vzdelávania

Investičná priorita: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy pre zručnosti a celoživotného vzdelávania prostredníctvom prípravy a vykonávania spoločných vzdelávacích, odborných vzdelávacích a školiacich programov.

Analytická časť

Analytická časť PRO Jezersko obsahuje analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov podľa jednotlivých oblastí a aktuálnej situácie, identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov), analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území, analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj obce a územia, posúdenie hlavných faktorov a disparít rozvoja územia. Komplexná analýza súčasného stavu územia je zostavená na základe informácií získaných z relevantných zdrojov obce, subjektov pôsobiach v obci a rôznych štatistických databáz a zisťovaní (ŠÚ SR, RegDat, Infostat), výsledkov prieskumov a analýz dokumentov.

Obec Jezersko, tak ako väčšina ďalších sídel v regióne Pienin a Zamaguria, profituje zo svojej priaznivej polohy, malebnosti okolitej prírody či hornatého regiónu, ako aj priam idyllickej dedinskej atmosféry. Obec sa nachádza v ochrannom pásme Pieninského národného parku, priamo nad

Jezerskom leží v náručí lesa a ticha krásne horské jazero - Jezerské jazero, jedna z prírodných rezervácií vyhlásených v Pieninách.

V hornej časti Jezerska sa nachádzajú 4 lyžiarske vleky a štvorsedačka. Zjazdové trate majú rôznu obtiažnosť, pričom sedačkou je možné, po vyvezení sa na hrebeň Spišskej Magury, prejsť na ďalšie lyžiarske svahy smerujúce do Bachledovej doliny - súčasť obce Ždiar.

Dnes je Jezersko typickou chalupárskou obcou s rozvíjajúcim sa cestovným ruchom. Vzhľadom na ideálne možnosti turistiky v lete a výborné lyžiarske podmienky v zime majú ubytovacie a čiastočne aj stravovacie služby celoročné využitie.

Vyhodnotenie realizovaných projektov / predchádzajúceho PHSR

Obec Jezersko mala v minulom období schválený Plán sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce na roky 2008-2015. Ten bol schválený začiatkom roku 2009 a jeho platnosť skončila k 31.03.2015.

Strategická časť sa sústredila na 5 rozvojových oblastí:

- Technická infraštruktúra, výstavba a životné prostredie
- Správa obce a občianska vybavenosť
- Podnikanie, služby, investície a zamestnanosť
- Kultúra a oddych
- Cestovný ruch a prezentácia obce

Žiaľ, predchádzajúci PHSR nemal už definované opatrenia ani projektové zámery. Z minulého PHSR neboli uskutočnené v období 2009 až marec 2015 žiadne významnejšie aktivity z pohľadu obce. Podarilo sa do obce zaviesť internet, ale pokrývajúci len časť obce, zakúpila sa nová rozhlasová ústredňa a väčšie investície realizovala iba firma IMMOBAU s.r.o. Bratislava, ktorá prevádzkuje lyžiarske stredisko SKI Bachledova – Jezersko, napr. postavila novú vyhliadkovú vežu v katastri obce.

Sumár realizovaných projektov a aktivít poskytuje nasledujúca tabuľka:

Tabuľka č. 4: Realizované aktivity a projekty v predchádzajúcom období

Názov investície / projektu / aktivity	Rok realizácie	Celková suma investície v EUR	Z toho vlastné zdroje	Z toho európske, národné spolufinancovanie	Výsledok	Poznámka
Rozhlasová ústredňa	2013	1 000	1 000	-	Sfunkčnený obecný rozhlas	
Zavedenie internetu do časti obce	2014	n.a.	n.a.	n.a.	Zlepšená dostupnosť k IKT	Realizované na náklady súkromného prevádzkovateľa
Vyhliadková veža	2014	n.a.	n.a.	n.a.	Nová turistická atraktivita	Realizované zo zdrojov IMMOBAU s.r.o. Bratislava

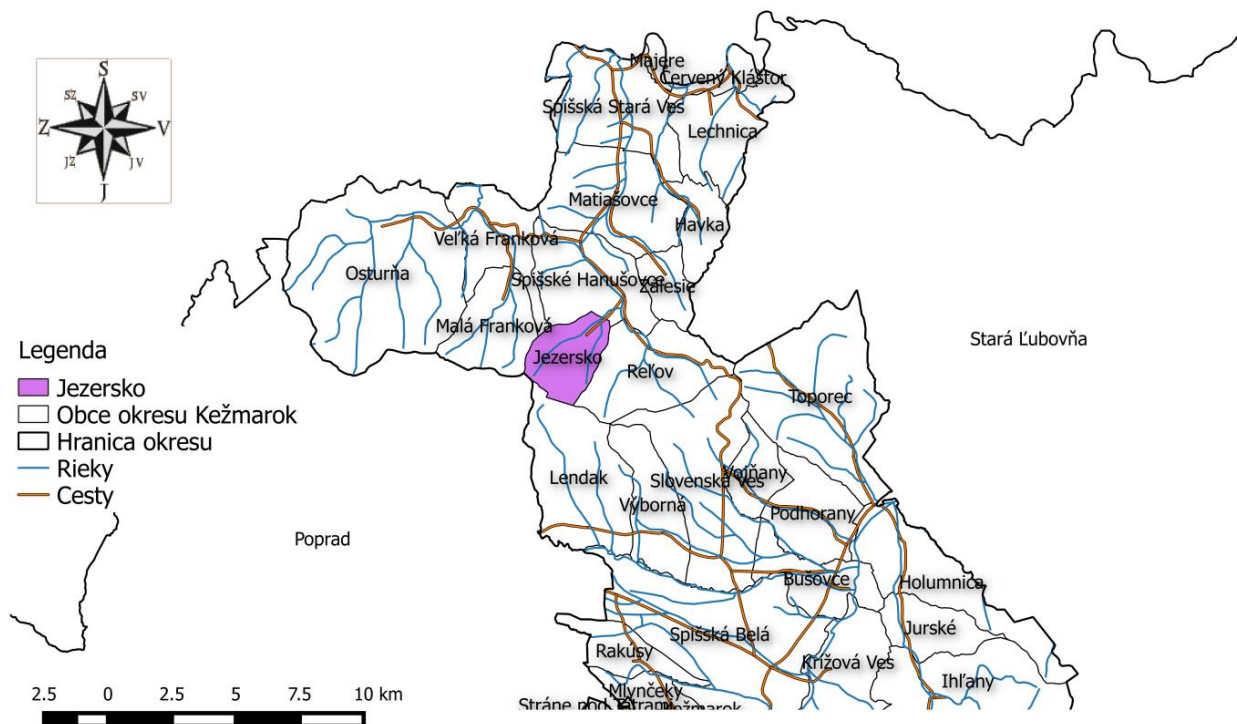
Okrem toho obec Jezersko organizuje pravidelné podujatia ako napr. Dni obce Jezersko a v spolupráci s OZ Jezersko sa realizujú v obci i v okolí viaceré revitalizačné projekty, ktoré sa realizujú svojpomocne.

Analýza vnútorného prostredia

Poloha obce

Obec Jezersko leží na severovýchode Slovenska. Rozprestiera sa v doline Jezerského potoka na severnej strane Spišskej Magury. Administratívne obec patrí do okresu Kežmarok a Prešovského samosprávneho kraja. Kataster obce je situovaný v západnej časti okresu a časť hranice katastra je zároveň aj hranicou okresu. Rozloha katastra obce je 7,78 km² a hustota zaľudnenia je 14 obyvateľov na km² (ŠÚ 2014). Nadmorská výška stredu obce je 770 m n. m. Obec na východe hraničí s obcou Hág, na severe s obcami Spišské Hanušovce a Veľká Franková na západe s obcami Malá Franková a Ždiar v okrese Poprad a na juhu s obcou Lendak.

Poloha obce Jezersko v okrese Kežmarok

História obce

Prvá písomná zmienka o Jezersku je spojená s prvými kopaničiarskymi osadami na Zamagurí. V roku 1590 sa v majetku majiteľa hradu Nedeca Juraja Horvátha uvádza množstvo osád patriacich k Nedeckému hradu. Boli to kopanice tzv. folvarky, teda stálejšie malé sídliská valašského obyvateľstva. Medzi nimi sa spomína okrem Osturne, Hágov, Malej Frankovej a Zálesia aj Jezersko.

V roku 1611 Juraj Horváth za 50 florénov ročného poplatku udelil škultéciu Chrostoferovi zo Spišských Hanušoviec v novej osade Jezersko (Jeziersky), ktorú mal založiť. Horváth tu usadil utečencov zo susedných poľských panstiev a Šoltýsovi okrem iných výsad dal aj právo variť pivo. Pretože pôvodní obyvatelia obce boli poľskí kolonisti, práve z poľského jazyka pravdepodobne pochádza aj názov obce Jezersko (z poľského slova "jezioro" = jazero), ktoré sa nachádza

neďaleko obce. V roku 1773 mali obyvatelia Jezerska 40 bratislavských meríc (približne 720 – 800 hektárov).

V roku 1625 stratil Juraj Horváth panstvo Červeného Kláštora, ktoré získal Pavol Rákoczy. Medzi obidvomi zemepánmi vznikol spor. Spor riešila komisia, ktorej predsedal sekretár kráľa Ferdinanda II. Melchior Alaghi v roku 1629. Komisia rozhodla, že Malá Franková a Hágy bude vlastníť Pavol Rákoczy a Jezersko a Osturňu Juraj Horváth Paločaj (z Plavča). Tento v roku 1632 zomrel a jeho majetky zdedili synovia Gabriel, Matej, Štefan a Andrej. Synovia nevedeli hospodáriť, požičiavali si peniaze a do zálohu dávali zdedené obce. Jezersko pripadlo Štefanovi Horváthovi. Ten si v rokoch 1641, 1643 a 1651 požičal peniaze od Jána Mariášiho z Markušoviec a jeho manželky Žofie. Ako zálohu im dal Jezersko, Osturňu a ďalšie majetky. Po smrti Jána Mariášiho majetky vlastnila manželka Žofia. V roku 1666 sa stal ich novým zemepánom Marko Horváth Stančík zo Strážok, ktorý tiež požičal Štefanovi Horváthovi peniaze. Neskôr sa majitelia často striedali.

V minulosti sa ľudia v Jezersku venovali predovšetkým práci na poli, v lese a pastierstvu. Z tohto obdobia sa aj dnes v dedine nájdu štýlové drevenicové usadlosti. Atraktívnym je aj rímskokatolícky kostol Božského Srdca Ježišovo postavený v Jezersku v roku 1895.

Erb Obce

V erbe obce Jezersko je znázornený symbol panny Márie.

Geomorfológia a geológia

Katastrálne územie obce Jezersko sa z geomorfologického hľadiska nachádza v Apisko-himalájskej sústave, podsústave Karpát, provincii Západné Karpaty, subprovincii Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Podhôrno-magurskej v geomorfologickom celku Spišská Magura. Geomorfologický celok Spišská Magura patrí do provincie Západných Karpát do oblasti Podhôrno-magurskej. Masív Spišskej Magury sa ďalej člení na dve časti „Repisko“ (1259 m n.m.) a na časť „Veterného vrchu“ (1101 m n.m.) (Atlas Krajiny SR).

Z geomorfologického členenia vychádzame pri charakteristike geologickej stavby územia. Územie Spišskej Magury je geologický menej pestré. Celá časť územia Spišskej Magury je budovaná pieskovecami a vápnitými ílovcami - flyšom, len v hrebeňových častiach sa nachádzajú pieskovce. V alúviách potokov sú to najmä sedimenty paleogénnych hornín.

Pôdy

V katastrálnom území majú prevahu vzhľadom na geologické podložie kambizeme modálne kyslé a sprievodné kultizemné a rankre; zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín, pričom vo vyšších hrebeňových polohách sa nachádzajú kambizeme podzolové, sprievodné podzoly kambizemné a rankre; zo zvetralín kyslých hornín.

Pôdy v prevažnej časti sú ílovito-hlinité a stredne kamenité (štrkovité) s výskytom 20 - 50 % štrku a kameňa, pričom najvyšší podiel je v spodných častiach údolí bočných prítokov a vo vyšších polohách.

Hydrológia

Katastrálne územie obce Jezersko odvodňuje Jezerský potok. Pramení v katastrálnom území obce a obcou preteká v severo-východnom smere. V celom katastrálnom území priberá viacero prítokov z pravej aj ľavej strany. Neskôr sa vlieva do potoka Rieka, ktorý je druhým najväčším prítokom Dunajca, prameniaci pod hrebeňom Spišskej Magury vo výške cca 920 m n. m. Plocha jeho povodia je 64,17 km², dĺžka toku takmer 18 km severným smerom s vyústením pod Spišskou Starou Vsou.

Rieka Dunajec je hlavnou riekou, ktorá odvodňuje územie Zamaguria a tvorí hraničnú riekou s Poľskom. Jej povodie je 1469 km². Najvodnatejšími mesiacmi v území sú jún a júl, najmenej vodnatým mesiacom je mesiac február.

Jezerské jazero

Pri analýze hydrológie územia je nutné spomenúť aj Jezerské jazero. Výmera tejto prírodnej rezervácie je 2,18 ha a nachádza sa v južnej časti katastra asi 2 km juhozápadne od intravilánu obce Jezersko. Z geomorfologického hľadiska je to územie rozsiahlejšieho zosuvného územia. Z obce Jezersko vedie k jazeru zeleno značený turistický chodník.

Jezerské jazero vzniklo zahradením klinovite zbiehajúcich krýh, ktoré sa pri bočnom tlaku vyzdvihovali a ukláňali a vytvorili val ohraničujúci jazero. Jazero je hlboké 2 - 4 m, maximálna hĺbka uprostred 7,5 m.

Fotografia č.2: Zima v Jezersku

Zdroj: OZ Jezersko, 2015

Klíma

Celé katastrálne územie obce Jezersko sa nachádza v mierne chladnej oblasti s júlovým priemerom teploty menej ako 16° C a viac ako 12° C. Najteplejším mesiacom podľa dlhodobého priemeru je mesiac júl. Zima vrcholí v januári, zriedkavejšie vo februári a výnimočne v decembri.

Priemerná ročná teplota sa pohybuje od 6 ° C do 5 ° C na hrebeni Spišskej Magury sa pohybuje okolo 4° C. Priemerná januárová teplota v území kolíše okolo - 5° C. V priemere je ročný počet letných dní okolo 30 a tento počet s nadmorskou výškou rýchlo klesá. V nadmorskej výške okolo 800 m je ich už len 7. Priemerný počet mrazových dní je 143 (teplota pod 0 °C) na hrebeni Spišskej Magury je ich o 25 dní viac.

Množstvo zrážok v území je okolo 862 mm ročne, pričom ich množstvo s nadmorskou výškou rastie až na viac ako 900 mm. Najvyššie denné zrážky boli 10. júla 1934 kedy v Zamagurí napršalo za 24 hodín 117,8 mm zrážok. V priemere najbohatším mesiacom na zrážky je júl so 137 mm, za ním nasleduje jún a august. Najchudobnejším mesiacom na zrážky je december s 38 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je od 120 dní a ich počet s nadmorskou výškou stúpa až do 137 dní na hrebeni Spišskej Magury.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Spišská Magura patrí podľa fytogeograficko-vegetačného členenia Atlasu krajiny SR do bukovej zóny, flyšovej oblasti ako samostatný okres. Z hľadiska fytogeografického členenia patrí oblasť do oblasti Západokarpatskej flóry, obvodu východobeskydskej flóry a do okresu Spišské vrchy.

Prevažnú časť lesných porastov Zamaguria tvoria zmenené nepôvodné smrekové monokultúry, ktoré vzhľadom na svoju malú odolnosť v súčasnosti trpia abiotickými a biotickými škodlivými činiteľmi (vietor, podkôrny hmyz), pričom odolnostný potenciál výrazne znižujú imisie.

Okolo vodných tokov v Spišskej Magure a teda aj v území katastra Jezerska majú prevahu jelšové lesy s výskytom rastlinných druhov ako: čremcha obyčajná (*Padus avium*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), jelša sivá (*Alnus incana*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), smrek obyčajný (*Picea abies*) či vŕba červená (*Salix purpurea*).

Najväčšie zastúpenie v krajine Spišskej Magury majú poľnohospodársky využívané plochy najmä trvalé trávne porasty a pasienky.

Územie Zamaguria z hľadiska skladby živočíšnych druhov vytvára jeden uzavretý celok, v ktorom sa vyskytuje početná druhová škála živočíchov, ktorej početnosť a pestrosť je čiastočne daná striedaním sa rôznych biotopov. Vyskytujú sa tu druhy viazané na vodné a mokradné biotopy, druhy vyskytujúce sa v poľnohospodárskej krajine či v lesných komplexoch ihličnatých lesov Spišskej Magury. Všetky tieto druhy sa vyskytujú aj v území katastra obce Jezersko.

Môžeme tu vidieť rôzne druhy motýľov ako napr. babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*) či babôčka pávooká (*Inachis io*). Na lúkach sa nachádza aj viac druhov modráčikov (*Maculinea sp.*) a viacero druhov nočných motýľov napr. priadkovec trávový (*Euthrix potatoria*) či spriadač medvedí (*Arctia caja*). Príznačný pre lúčne spoločenstvá je výskyt čmeľov ako čmeľ zemný (*Bombus terrestris*), čmeľ lúčny (*Bombus pratorum*).

Najčastejšími druhmi rýb v potokoch sú pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), hlaváč obyčajný (*Cottus gobio*) a hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*). V katastri obce sa môžeme stretnúť tiež s obojživelníkmi ako mlok vrchovský (*Triturus alpestris*) či mlok karpatský (*Triturus montandoni*). V území sa častejšie vyskytuje salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*). Zo žiab sa v území nachádza kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), skokan hnedý (*Rana temporaria*) a skokan zelený (*R. esculenta*). Z hadov tu zriedkavo môžeme vidieť nášho jediného jedovatého hada vretenicu obyčajnú (*Vipera berus*) a na vlhších miestach užovku obyčajnú (*Natrix natrix*).

V katastrálnom území sú mnohé druhy vtákov viazané na lesné spoločenstvá. Najzaujímavejšie druhy vtákov žijúce v území sú: bocian čierny (*Ciconia nigra*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), orešnica perlovaná (*Nucifraga caryocatactes*), drozd kolohrivý (*Turdus torquatus*) či sýkorka čiernohlavá (*Parus montanus*). V lese v okolí obce môžeme vidieť a počuť aj iné spevavce ako červienku obyčajnú (*Erithacus rubecula*), sýkorku uhliarku (*Parus cristatus*) či sýkorku veľkú (*P. major*).

V blízkosti ľudských sídel sú bežnými druhmi vrabec domový (*Passer domesticus*) a vrabec poľný (*Passer montanus*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*),

sýkorka veľká (*Parus major*), drozd čvíkotavý (*Turdus pilaris*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*).

Najpočetnejšie druhy medzi cicavcami v území sú tzv. drobné cicavce bez ohľadu na to či sa jedná o lesné, vodné alebo lúčne spoločenstvo.

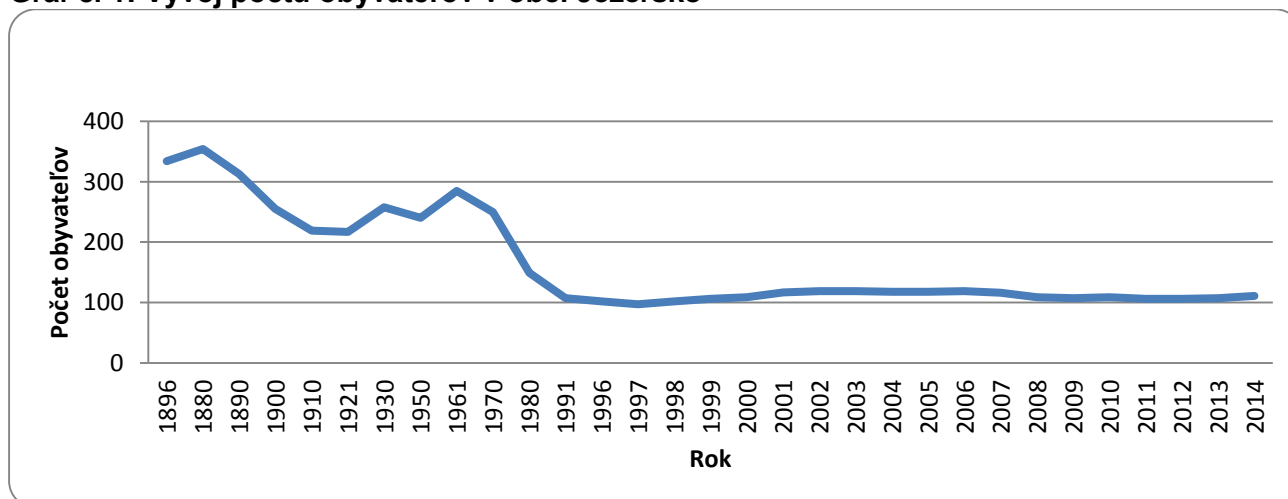
V lesných spoločenstvách sa najčastejšie vyskytuje hrdziak hôrny (*Clethrionomys glareolus*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), hrabáč podzemný (*Microtus subterraneus*). Zaujímavými druhmi vyhľadávajúce lesné okraje a časti lesa s bohatšou krovitou vrstvou sú plšík lieskový (*Muscardinus avellanarius*) a plch lesný (*Dryomys nitedula*).

Bežným druhom v lesoch okolia Jezerska je veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*) a zajac poľný (*Lepus europaeus*). Predátormi v lesných a nelesných ekosystémoch sú kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), tchor obyčajný (*Putorius putorius*) a lasica myšožravá (*Mustela nivalis*). Väčšími predátormi v území sú líška obyčajná (*Vulpes vulpes*) a vzácnejšie jazvec obyčajný (*Meles meles*). Poľovnícky zaujímavé druhy žijúce v území sú: jeleň obyčajný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*) a sviňa divá (*Sus scrofa*).

Obyvateľstvo obce

Vývoj obyvateľstva budeme sledovať od roku 1869 do roku 2014. Údaje sme získali s Retrospektívneho lexikónu obcí a internetovej stránky štatistického úradu SR.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Jezersko

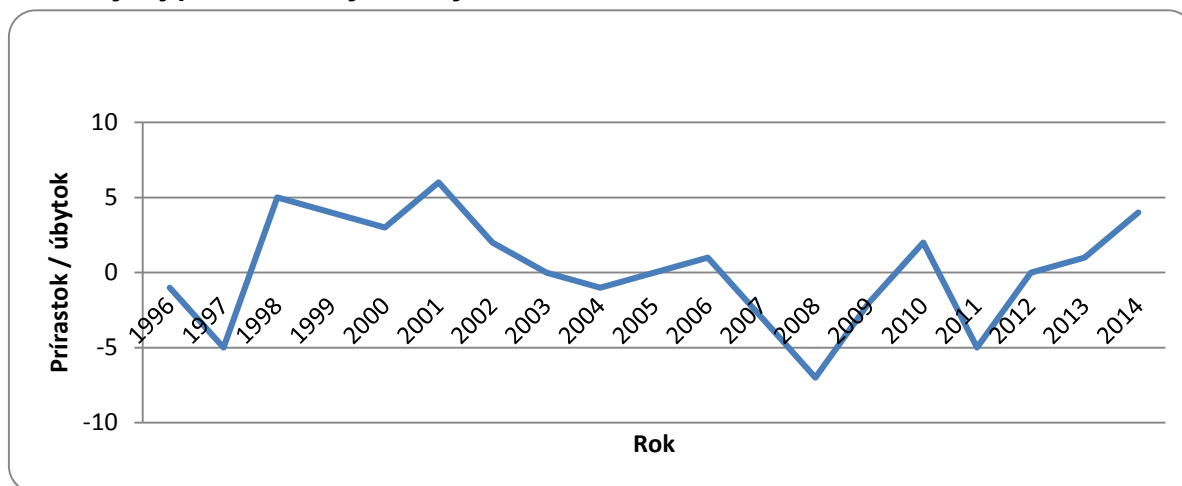
Zdroj: ŠÚ SR, spracovali autori

Na grafe je viditeľné, že vývoj počtu obyvateľov obce je veľmi nepriaznivý. Môžeme si všimnúť dve výrazné obdobia poklesu počtu obyvateľov. Prvé pred prvou svetovou vojnou, pravdepodobne zapríčinené odchodom do zámoria. V tomto období klesol počet obyvateľov Jezerska z 354 v roku 1880 na 219 v roku 1910. Druhým obdobím poklesu počtu obyvateľov sú šesťdesiate a sedemdesiate roky minulého storočia, kedy počet obyvateľov klesol z 285 v roku 1961 na 149 v roku 1980. Tento prepád počtu obyvateľov bol pravdepodobne zapríčinený industrializáciou a odchodom za prácou do miest v čase normalizácie.

Od prvého sčítania obyvateľov v roku 1869, kedy v obci žilo 334 obyvateľov sa počas sledovaného obdobia počet obyvateľov znížil na súčasných 107 obyvateľov k 31.12.2014. Najvyšší počet obyvateľov bol v Jezersku zaznamenaný v roku 1880, kedy v obci žilo 354 obyvateľov. Najmenej obyvateľov v obci žilo v roku 1997 keď počet obyvateľov dosahoval hodnotu iba 98. Z grafu je viditeľná aj čiastočná stabilizácia počtu obyvateľov, ktorá však nastáva po prudkom prepade medzi rokmi 1961 až 1991.

Na grafe pohybu celkového prírastku/úbytku obyvateľstva môžeme vidieť, že počas obdobia rokov 1996 až 2014 bol v obci zaznamenaný mierny prírastok obyvateľov. Celkovo sa počet obyvateľov v spomínanom období zvýšil o 6 zo 101 obyvateľov v roku 1996 na 107 obyvateľov v roku 2014. V roku 2014 sme zaznamenali nárast počtu obyvateľov. Z čiastkových analýz vývoja počtu obyvateľov obce je zrejmé, že za tento celkom pozitívny stav je zodpovedný prirodzený prírastok obyvateľstva. Migračné saldo v obci zaznamenáva väčšinu sledovaného obdobia negatívne hodnoty. Veľký vplyv na stav obyvateľstva má aj situácia so zmenou charakteru obce na obec „chatového typu“. Veľká časť domov nie je trvalo obývaných a slúžia skôr na turistické účely.

Graf č.2: Vývoj prírastku/úbytku obyvateľov obce

Zdroj: ŠÚ SR, spracovali autori

Štruktúra obyvateľstva obce

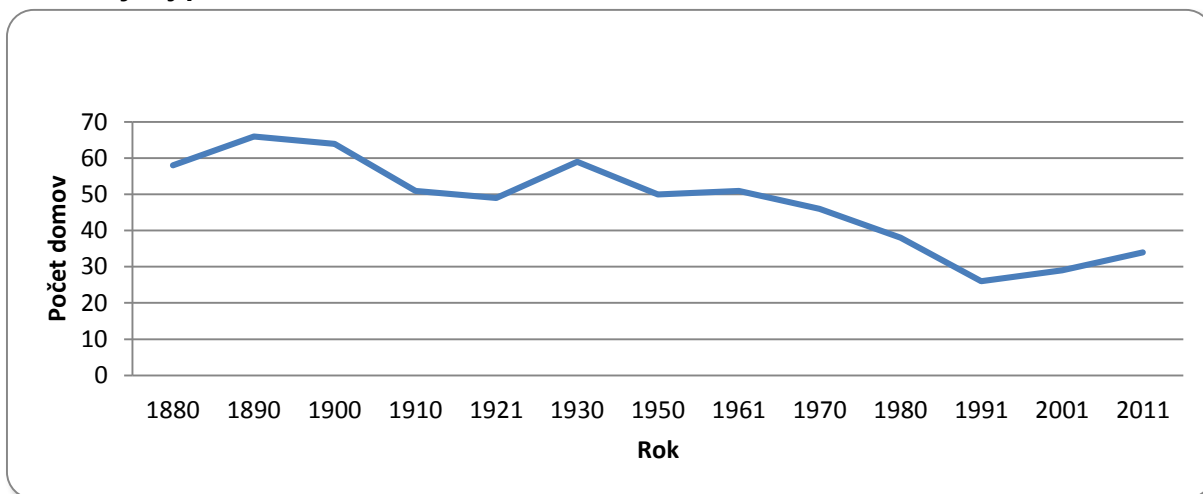
Podľa sčítania z roku 2011 žilo v obci Jezersko 108 obyvateľov. Z tohto počtu bolo 59 mužov a 49 žien. Pomer mužov a žien bol teda 54,6% mužov a 45,4% žien. Z hľadiska veku žilo v roku 2011 v obci 22 obyvateľov mladších ako 15 rokov, z čoho bolo 13 mužov a 9 žien. Obyvateľov starších ako 60 rokov žilo v obci v roku 2011 spolu 25 a z nich bolo 11 mužov a 14 žien. Z tejto stručnej analýzy je zrejmé, že v obci prevažuje poproduktívna zložka obyvateľstva, čo nie je veľmi pozitívne. V tomto smere je možné v obci predpokladať pokles počtu obyvateľov.

Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci nie je veľmi pestrá. Podľa údajov zo sčítania z roku 2001 (výsledky za rok 2011 nie sú ešte k dispozícii), žilo v obci 99,9% obyvateľov hlásiacich sa k Slovenskej národnosti. Obec teda môžeme považovať za rýdzo slovenskú.

Obec Jezersko nemá v posledných rokoch priaznivú štruktúru obyvateľstva, v ktorej prevažuje poproduktívna zložka obyvateľstva nad predproduktívnou. Tento fakt predstavuje kľúčový moment pre plánovanie rozvoja obce. V posledných rokoch však obec zaznamenáva stabilizáciu počtu obyvateľov a dokonca aj mierny nárast, čo považujeme za pozitívne.

Počet domov

Pri analýze obyvateľstva nesmieme zabúdať ani na analýzu bytového fondu obce. Pri tejto analýze budeme vychádzať z rovnakých zdrojov ako pri analýze obyvateľstva obce. Vývoj počtu domov v obci uvádzame na grafe od roku 1880 až do roku 2011. Jedná sa o domy trvale obývané.

Graf č.3: Vývoj počtu domov v obci

Zdroj: ŠÚ SR, spracovali autori

Na grafe znázorňujúcom počet domov je viditeľné prepojenie vývoja počtu domov s vývojom počtu obyvateľov obce, aj keď je potrebné povedať, že prepád v počte domov nie je taký markantný ako prepád počtu obyvateľov. Na začiatku sledovaného obdobia zaznamenávame nárast počtu domov. V roku 1890 bol zaznamenaný celkovo najvyšší počet domov v obci na úrovni 66. Od tohto obdobia až do roku 1921 zaznamenávame pokles počtu domov až na úroveň 49 domov v roku 1921. Nasleduje obdobie rastu počtu domov v obci až do roku 1930 kedy bolo v obci 59 domov. Od roku 1950 však v obci zaznamenávame pokles počtu domov až na úroveň iba 26 domov v roku 1991. V posledných dvoch desaťročiach je veľmi pozitívnym signálom postupné zvyšovanie počtu domov až na 34 v roku 2011.

Vývoj bytového fondu obce, ale aj jeho priestorové rozmiestnenie môžeme sledovať aj na základe porovnania leteckých fotografií z roku 1950 a 2010. Na základe porovnania týchto obrázkov, si môžeme urobiť aj obraz o vývoji kultúrnej krajiny v katastri obce.

Obrázok č.1. Obec Jezersko v roku 1950

Zdroj: <http://mapy.tuzvo.sk/HOFM/>

Obrázok č.2 Obec Jezersko v roku 2010

Zdroj: <http://mapy.tuzvo.sk/HOFM/>

Na leteckých snímkach nie je zrejím pokles počtu domov v obci v sledovanom období. Pravdepodobne je to spôsobené štatistikou, kde sa zarátavajú iba domy obývané a nie rekreačné a podnikateľské objekty. Jasne viditeľný je však úbytok terasovitých políčk v okolí obce a nárast rozlohy lesných porastov v katastri obce.

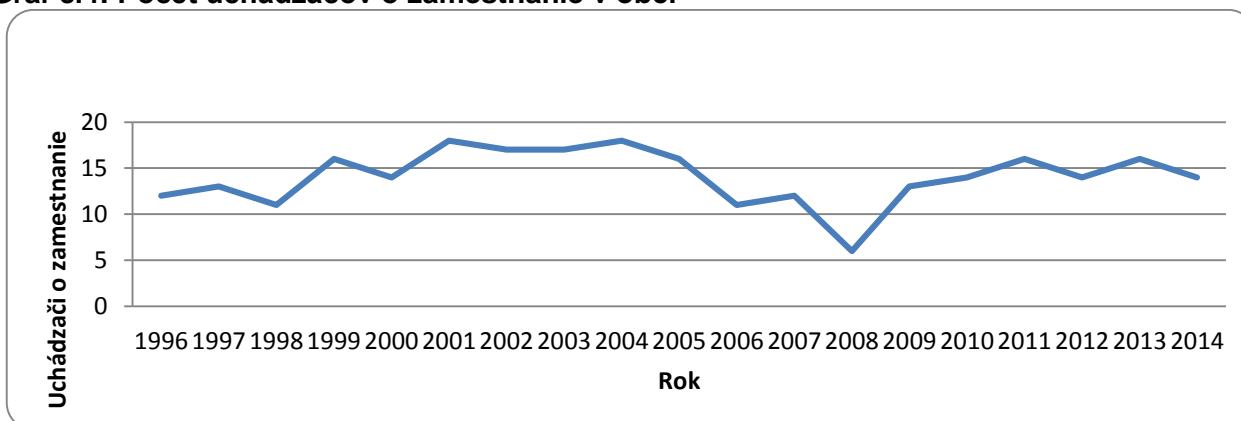
Stav obyvateľstva v obci a tiež stav bytového fondu obce, žiaľ, nemôžeme hodnotiť príliš pozitívne. Aj napriek zaznamenávaným dlhodobým poklesom takmer v celom sledovanom období môžeme konštatovať, že tak počet obyvateľov ako aj počet bytových jednotiek v obci je stabilný aspoň v posledných rokoch a navyše je možné pozorovať aj mierne stúpajúci trend. Do budúcnosti je potrebné uvažovať o možnostiach prilákania nových - trvale bývajúcich obyvateľov. Myslíme si že z hľadiska polohy obce v ochrannom pásme národného parku a existencii viacerých športových a rekreačných zariadení v obci je možné uvažovať o náraste počtu obyvateľov aj domov v nasledujúcich rokoch.

Trh práce

Práca je jedným zo základných predpokladov rozvoja obce a s trhom práce súvisia takmer všetky uvedené výkyvy vo vývoji počtu obyvateľov aj počtu domov v obci. V obci sa nenachádzajú veľké príležitosti v oblasti trhu práce. Obyvatelia obce Jezersko sa môžu, podobne ako obyvatelia okolitých obcí, zamestnať v okresnom meste alebo v mestách ako Poprad či Stará Ľubovňa.

V obci je podobne ako na celom území Slovenska veľkým problémom nezamestnanosť. V grafe uvádzame priebeh počtu uchádzačov o zamestnanie v obci od roku 1996 do roku 2014.

Graf č.4: Počet uchádzačov o zamestnanie v obci

Zdroj: ŠÚ SR, spracovali autori

Počet uchádzačov o zamestnanie kopíruje vývoj nezamestnanosti na Slovensku s vrcholom v rokoch 1999 až 2004, kedy žilo v obci Jezersko 17 až 18 ľudí bez práce. Najmenej nezamestnaných bolo v obci v krízovom roku 2008. S nástupom hospodárskej krízy začal počet nezamestnaných s jemnými výkyvmi opäť stúpať a v roku 2014 dosahoval v obci hodnotu 14 ľudí bez práce.

Vzhľadom k počtu obyvateľov obce je potrebné povedať že údaje o uchádzačoch o zamestnanie sú vysoké.

Kultúra, sociálna a zdravotná starostlivosť

V obci sa nachádza kultúrny dom, ktorý pozostáva zo spoločenskej sály, priestorov obecného úradu, klubových priestorov, kuchynky, WC. Spoločenská sála aktuálnym potrebám obce vo vzťahu k spoločensko - kultúrnym aktivitám v dostatočnej miere postačuje.

V obci sa nachádza rímskokatolícky kostol Božského Srdca Ježišovho z roku 1895. V obci nie je kaplnka, len niekoľko Krížov a je vybudovaný park Pokoja pri kostole – financovaný z cirkevných / farských financií a sponzorov.

V obci sa nenachádza zariadenie sociálnej ani zdravotníckej starostlivosti. Napriek veľkej snahe sa samosprávnym orgánom obce už dlhé roky nedarí zabezpečiť aspoň čiastočnú lekársku starostlivosť priamo v obci. Za zdravotnou starostlivosťou obyvatelia dochádzajú do Kežmarku, či Spišskej Starej Vsi. Rovnako tak absentuje akékoľvek sociálne zariadenie a v obci nie sú, žiaľ, poskytované ani iné typy sociálnych služieb.

Šport a oddych

Jezersko je z hľadiska športu, rekreácie a oddychu ideálnym miestom. Môže ťažiť z priaznivej polohy obce v malebnom prostredí ochranného pásma národného parku Pieniny. Okrem toho je priamo nad Jezerskom v asi dvojkilometrovej vzdialenosti krásne horské jazero - Jezerské jazero, prírodná rezervácia.

V južnej časti katastrálneho územia sa nachádzajú 4 lyžiarske vleky a štvorsedačka v rozvíjajúcom sa stredisku SKI Jezersko s ďalším možným napojením na Malú Frankovú. Zjazdové trate majú rôznu obtiažnosť, pričom sedačkou je možné, po vyvezení sa na hrebeň Spišskej Magury, prejsť na ďalšie lyžiarske svahy smerujúce do Bachledovej dolinysúčasťi obce Ždiar.

Vzhľadom na ideálne možnosti turistiky v lete a výborné lyžiarske podmienky v zime majú ubytovacie a čiastočne aj stravovacie služby celoročné využitie. V obci sa nachádza viacero ubytovacích zariadení prevažne vo forme chát a penziónov (spolu 19).

Priemysel, obchod a služby

Obec Jezersko nemá vo svojom katastri subjekt s priemyselnou výrobou. Z hľadiska environmentálneho zaťaženia a možných nepriaznivých vplyvov na životné prostredie má táto skutočnosť pozitívny vplyv na životné prostredie obce. Na druhej strane, táto skutočnosť nie je kompenzovaná ekonomickým zhodnotením daností a dispozícií, ktoré obec má vo viacerých možných oblastiach svojho rozvoja. Z hľadiska poskytovaných služieb sa v obci nachádza iba 1 prevádzková jednotka – potraviny. Obyvatelia si prevažnú väčšinu nákupov rôzneho sortimentu prinášajú z obchodných prevádzok mimo obce.

Technická infraštruktúra

Obec Jezersko nemá vybudovaný obecný verejný vodovod. Používajú sa skupinové rezerváre, či individuálne studne.

Obec nemá verejnú kanalizáciu ani ČOV.

Obec Jezersko je napojená na 22 kV vzdušné vedenie. Pripojenie obce je realizované cez trafostanice zasobujúce obyvateľstvo a všetky prevádzkované objekty služieb a občianskej vybavenosti.

V obci Jezersko je možnosť pripojenia domácnosti k plynovej sieti. Prevažná časť rodinných domov obce je však vykurovaná na báze spaľovania pevných palív – najmä dreva a ojedinele elektrickou energiou: 22 domov pevné palivo, 1 - domácnosť plyn, 1 - domácnosť elektrina, chaty – prevažne plyn.

Dopravná infraštruktúra

Obec Jezersko je v rámci širšej dopravnej nadväznosti napojená na celoštátnu komunikačnú sieť na cestu 542 Spišská Belá - Spišská Stará Ves. Vo vzťahu ku komunikáciám v správe a vlastníctve PSK bude potrebné uskutočniť rekonštrukciu a modernizáciu cesty vedúcej do obce a v obci prioritne hornej časti, ktorá je v dezolátnom stave.

Cestovný ruch

Tak ako sme už uviedli v kapitole Šport a oddych, územie obce ponúka možnosti rozvoja cestovného ruchu a turizmu najmä v oblasti pešej turistiky, agroturistiky a zimnej rekreačnej turistiky (lyžovanie). Katastrom obce prechádzajú značkované turistické trasy so širším napojením na hrebeň Spišskej Magury a prechody do Ždiaru a Malej Frankovej. Veľkým pozitívom je existencia lyžiarskych zariadení v obci a potrebnej technickej infraštruktúry a tiež existencia napojenia na stredisko SKI Bachledová, či prítomnosť prírodnej rezervácie Jezerské jazero.

V obci je tiež možnosť ubytovať sa na súkromí vo viacerých domoch. Absentuje reštauračné zariadenie. Ďalšie atraktivity a služby v cestovnom ruchu sú poskytované z druhej strany kopca, t.j. v Bachledovej doline, kde napr. v lete funguje bobová dráha, tubing, trampolíny, detské ihrisko, pumptracková dráha pre horské bicykle, discgolfové ihrisko a i. Na vrchole spoločného kopca postavila prevádzkujúca spoločnosť vyhliadkovú vežu.

Fotografia č.3 a č.4: Zjazdovka a vyhliadková veža v stredisku SKI Jezersko

Zdroj: SKI Bachledová, 2015

Analýza silných a slabých stránok územia

Obec Jezersko má vysoký vnútorný potenciál rozvoja svojho územia. Obec má výhodnú geografickú polohu v blízkosti slovensko-poľskej hranice, ktorú môže využiť pri rozvoji cezhraničnej spolupráce. Poloha ju predurčuje pre rozvoj cestovného ruchu, nakoľko sa nachádza v blízkosti Pieninského národného parku a Tatranského národného parku. Samotná obec ponúka prípadným návštevníkom krásnu prírodu, historické pamiatky a možnosti rekreácie v tichom a zdravom prostredí. Samozrejme, možnosti rekreácie je potrebné rozširovať a tým zvyšovať atraktivitu obce.

Silné a slabé stránky rozvoja obce Jezersko

Za silné stránky obce považujeme predovšetkým:

- Výhodná poloha obce v ochrannom pásme Pieninského národného parku, v blízkosti Tatranského národného parku a v blízkosti viacerých významných stredísk cestovného ruchu Slovenska
- Existencia rozvinutého strediska cestovného ruchu (SKI Bachledova dolina – Jezersko) priamo v obci

- Turistické a cykloturistické trasy v okolí obce a v širšom regióne, ich napojenie na celoslovenské a medzinárodné trasy
- Možnosť celoročnej tvorby a ponuky produktov a služieb v cestovnom ruchu a turizme
- Kvalitné životné prostredie obce
- Kvalitný bytový fond v obci, ktorý je riešený vo veľkej časti obce v tradičnom horskom štýle (drevenice a pod.)
- Jestvujúce a rozvíjajúce sa kultúrne a spoločenské služby v obci ako napr. tradičné podujatia
- Jestvujúce drobné podnikanie občanov obce (poľnohospodárstvo, ubytovanie na súkromí a i.)
- Existencia rôznych združení v obci, ktoré aktívne rozvíjajú rôzne oblasti: ochrana životného prostredia, rozvoj turizmu, hospodárenie v lesoch, starostlivosť o zver a prírodu, spoločenský život a pod.
- Členstvo obce vo viacerých združeniach a záujem obce rozvíjať medziobecnú spoluprácu ako aj spoluprácu s inými aktérmi regionálneho rozvoja, vrátane cezhraničnej spolupráce
- Zanietení a aktívni občania obce so záujmom o jej zveľaďovanie

Za slabé stránky obce považujeme predovšetkým:

- Stagnujúci počet obyvateľov a zhoršujúca sa veková štruktúra obyvateľstva
- Nedostatočná a nevyhovujúca technická infraštruktúra v obci – hlavne absencia základnej spoločnej verejnej infraštruktúry (voda, kanál, ČOV) a zložité podmienky pre jej budovanie
- Zlý technický stav miestnych komunikácií a nízka frekvencia spojov SAD
- Nízka protipovodňová ochrana
- Chýbajúca infraštruktúra pre trávenie voľného času v obci, hlavne pre rodiny s deťmi
- Nedostatočná úroveň služieb bežnej občianskej vybavenosti
- Vysoké zaťaženie obce odpadovými vodami a komunálnym odpadom
- Absencia sociálnych a zdravotníckych služieb v obci a ich zlá dostupnosť
- Nevysporiadanosť viacerých vlastníckych vzťahov k pozemkom brániaca potenciálnym možnostiam rozvoja obce, či ďalším aktérom, hlavne v oblasti cestovného ruchu
- Absencia uceleného a komplexného strategického materiálu o rozvoji cestovného ruchu v obci a jej širšom okolí
- Nedostatočná spolupráca so susednými obcami hlavne pri rozvoji cestovného ruchu v obci a súvisiaca nedostatočná propagácia obce
- Potreba investícií do modernizácie tradičných hospodárskych činností, predovšetkým v oblasti lesného hospodárstva a poľnohospodárskej prvovýroby

Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie je podmienené predovšetkým prenosom odporúčaní z úrovne Európskej únie do legislatívy a exekutívy Slovenskej republiky, následne do riadiacich úrovní na regionálnej a miestnej úrovni. Významne je tiež ovplyvnené aktivitou národných inštitúcií a regionálnej samosprávy.

Základná charakteristika – okres Kežmarok

Obec Jezersko je jednou zo 39 obcí okresu Kežmarok. Okres Kežmarok je okres v severnej časti Prešovského samosprávneho kraja. Jeho rozloha je 839 km² a v roku 2014 v ňom žilo približne 71 947 obyvateľov. Priemerná hustota zaľudnenia je 86 obyvateľov na km² a správnym sídlom okresu je mesto Kežmarok. Z hľadiska rozlohy aj počtu obyvateľov môžeme povedať, že obec Jezersko patrí medzi malé obce okresu.

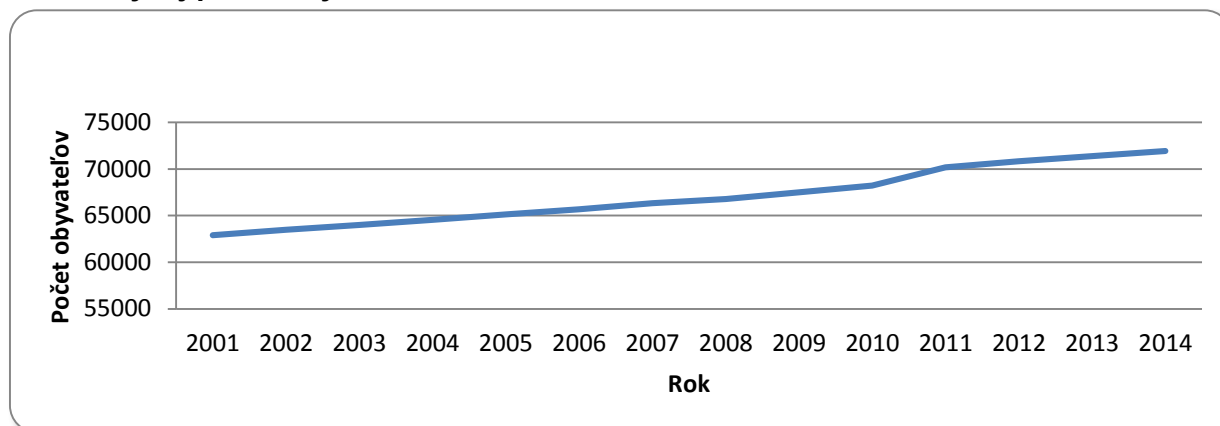
Jezersko je hraničnou obcou okresu a časť katastrálnej hranice je súčasne aj hranicou okresu. Aj napriek tomu budeme za vonkajšie socioekonomické prostredie obce považovať vonkajšie

prostredie okresu Kežmarok. Pri analýze budeme postupovať podľa metodiky použitej pri analýze vnútorného prostredia obce ale budeme vychádzať z časového obdobia rokov 2001 až 2014, okrem údajov o trhu práce. Údaje za dlhšie časové obdobie za územie okresu nie sú k dispozícii.

Obyvateľstvo

Z hľadiska počtu obyvateľov je zrejmé, že počet obyvateľov okresu Kežmarok rastie počas celého sledovaného obdobia rokov 2001 až 2014. Za nárast počtu obyvateľov okresu môže podobne ako pri obci Jezersko prirodzený prírastok obyvateľstva, ktorý je silnejší ako migračné saldo, ktoré je bohužiaľ počas celého sledovaného obdobia negatívne.

Graf č.5: Vývoj počtu obyvateľov v okrese Kežmarok

Zdroj: ŠÚ SR, spracovali autori

Na grafe je viditeľné postupné zvyšovanie počtu obyvateľov okresu Kežmarok. V porovnaní s priebehom tohto ukazovateľa v obci Jezersko, je možné situáciu v okrese hodnotiť pozitívnejšie. Počet obyvateľov okresu rastie kontinuálne počas celého sledovaného obdobia.

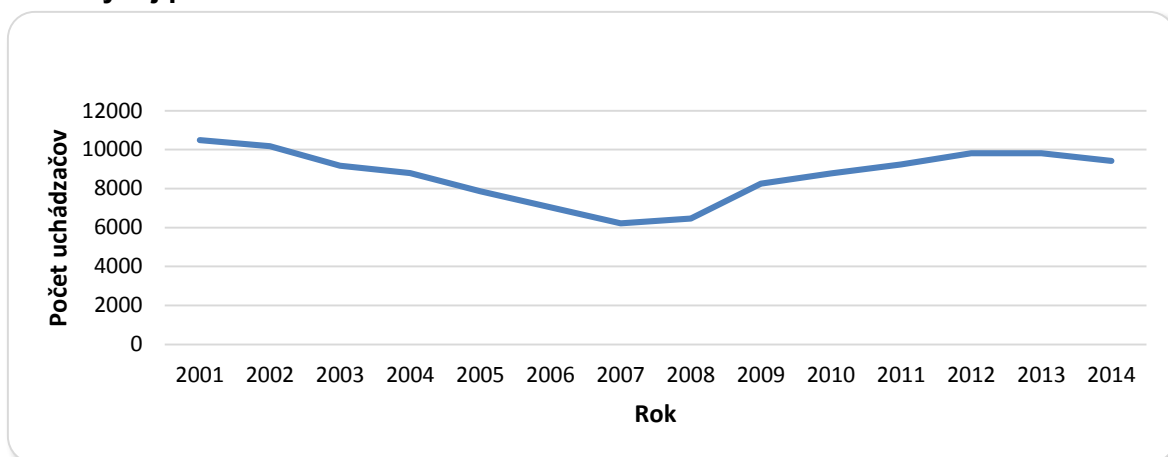
Veková štruktúra okresu je v rámci PSK netypická. V Porovnaní s ostatnými okresmi nie len prešovského kraja je okres charakteristický nadpriemerným podielom obyvateľstva v predproduktívnom veku od 0 do 14 rokov. Tento jav je charakteristický pre viaceré okresy východného Slovenska súvisí to s národnostnou štruktúrou týchto okresov a s vysokým podielom rómskeho obyvateľstva v okrese, ktoré je charakteristické vysokou mierou pôrodnosti.

Trh práce

Dôležitým ukazovateľom trhu práce je miera evidovanej nezamestnanosti. Jej „zdravá“ hodnota sa pohybuje na úrovni okolo 4 až 6%. Takáto hodnota zodpovedá normálnym pohybom pracovnej sily na trhu práce.

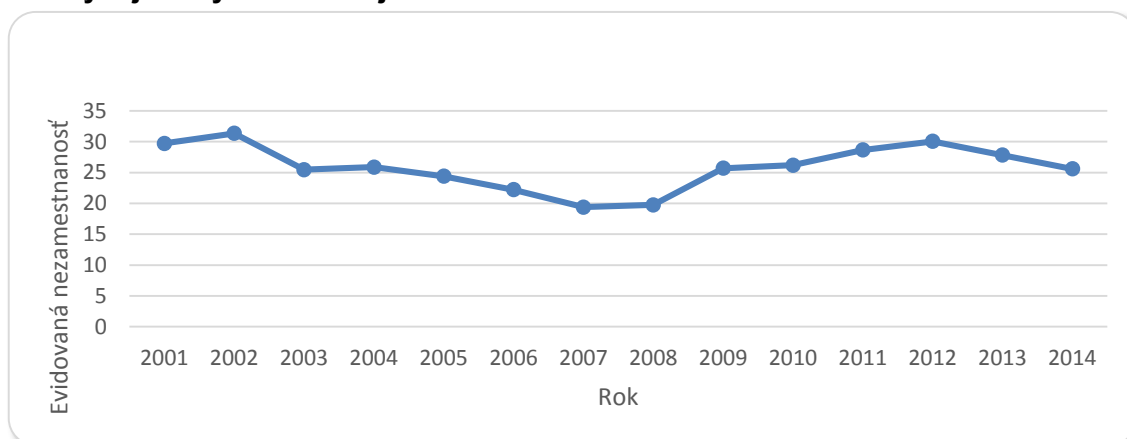
Nezamestnanosť klesala od roku 2001 na celom Slovensku. V roku 2009 zaznamenávame jej nárast ako dôsledok hospodárskej krízy. Údaje za rok 2010 naznačujú oživenie trhu práce, no iba na jeden rok. V rokoch 2011 a 2012 už môžeme sledovať opätovný prepád. V roku 2013 je zaznamenávaný mierny pokles nezamestnanosti predovšetkým v krajoch Slovenska s najvyššou mierou nezamestnanosti. Z krajov majú najvyššiu priemernú mieru nezamestnanosti Banskobystrický, Košický a Prešovský.

Pri analýze trhu práce v obci sme sa zamerali na počet uchádzačov o zamestnanie. V rámci okresu si priblížime nie len počet uchádzačov o zamestnanie ale aj evidovanú mieru nezamestnanosti. Vývoj uchádzačov o zamestnanie v okrese Kežmarok medzi rokmi 2001 až 2014 znázorňujeme na grafe.

Graf č.6: Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese Kežmarok

Zdroj: Autori, spracované podľa ŠÚ

Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese Kežmarok je podobný ako vývoj počtu uchádzačov v obci Jezersko. Výkyvy sú však menšie, ale to súvisí s veľkosťou sledovaného územia. Minimum počtu uchádzačov sledujeme v predkrízových rokoch a maximum na začiatku sledovaného obdobia.

Graf č.7: Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti v okrese Kežmarok

Zdroj: Autori, spracované podľa ŠÚ

Evidovaná nezamestnanosť v okrese Kežmarok má tiež podobný priebeh ako je to pri evidovanej nezamestnanosti na Slovensku. Tieto skutočnosti potvrdzujú prepojenie úrovne obce a okresu s ekonomikou celého Slovenska.

Pri zamestnanosti tak ako aj pri iných ukazovateľoch je dôležitá analýza časového priebehu. Vývoj rastu zamestnanosti hodnotíme za obdobie rokov 2001 až 2013 na základe indexu zamestnanosti, ktorý udáva nárast alebo pokles oproti minulému roku. Jediným krajom, ktorého priemerný rast indexu nedosiahol ani 100 %, teda zaznamenal pokles, bol Banskobystrický kraj. Najpomalšie rástla zamestnanosť v Trenčianskom, Prešovskom a Košickom kraji. Priemer indexu zamestnanosti týchto krajov za uvedené obdobie nepresiahol hodnotu 100,35 čo znamená že zamestnanosť rástla veľmi pomaly.

Situácia v zamestnanosti v okrese Kežmarok bola a je pravdepodobne veľmi podobná ako situácia v Prešovskom samosprávnom kraji. Rast zamestnanosti tu teda pokračuje iba veľmi pomaly. Tiež rast zamestnanosti v obciach okresu je veľmi pomalý.

Priemerná nominálna mesačná mzda

Najnižšia priemerná mesačná nominálna mzda je dlhodobo v Prešovskom kraji. Ako v jedinom kraji dosahuje hodnotu vyššiu ako 600 eur iba v posledných rokoch. Hodnota priemernej nominálnej mesačnej mzdy v prešovskom kraji za rok 2013 bola iba 636 eur. Oproti Bratislavskému kraju je takmer o polovicu nižšia a v roku 2013 dosahuje iba 77% celoslovenského priemeru.

Vývoj rastu miezd dobre ilustruje index rastu. Je to ukazovateľ, ktorý udáva nárast mzdy oproti minulému roku. Jeho priemer za obdobie rokov 2001 až 2013 je najvyšší v Trenčianskom kraji a najnižší v Košickom kraji. Prešovský kraj má druhú najnižšiu mieru rastu miezd.

Okres Kežmarok a všetky jeho obce sa nachádzajú v území, ktoré dlhodobo štatisticky vykazuje jednu z najnižších hodnôt priemernej nominálnej mesačnej mzdy. Navyše rast mzdy je veľmi pomalý. Aj napriek týmto nepriaznivým skutočnostiam by bolo možné túto situáciu využiť a na základe nízkej priemernej mzdy prilákať do regiónu investorov. Príbeh slovenského hospodárskeho rastu z prvých rokov 21. storočia bol čiastočne založený aj na nízkych nákladoch na prácu, v čom vidíme príležitosť aj pre rozvoj zamestnanosti v obci. Pri analýze priamych zahraničných investícií ukážeme, že ani nízke mzdy nemusia prilákať investorov, rozhodne je potrebné sa o to pokúsiť.

Priame zahraničné investície

Priama zahraničná investícia predstavuje medzinárodnú investíciu, teda zámer subjektu jednej ekonomiky (priamy investor), získať trvalý podiel v podniku so sídlom v inej ekonomike.

Rozdelenie priamych zahraničných investícií (PZI) je na Slovensku krajne nerovnomerné. Počas deviatich rokov (2003 – 2011) bolo 64,87% všetkých PZI smerujúcich na Slovensko alokovaných do Bratislavského kraja a ďalších viac ako 18% na územie západného Slovenska. Iba 8,88% z celkového podielu PZI prišlo na východné Slovensko. Na úrovni krajov obstál najhoršie Prešovský, kde za deväť rokov bolo sústredených iba 1,07% PZI smerujúcich na Slovensko.

Tieto výrazné rozdiely sú spôsobené viacerými faktormi. Prešovský kraj, aj napriek najnižšej priemernej mzde, nedokázal prilákať žiadnu väčšiu zahraničnú investíciu. Dôležitú úlohu pri alokácii PZI zohrávajú aj vládne stimuly, ktoré dokážu presvedčiť investorov aby začali podnikáť aj v nevyhovujúcich podmienkach. Tieto stimuly však zjavne nie sú dostatočné a mohli by napomôcť rozvoju zamestnanosti v okresoch PSK.

Hrubý domáci produkt

Regionálny hrubý domáci produkt (HDP) na obyvateľa je podielom dvoch ukazovateľov – regionálneho hrubého domáceho produktu (v ktorom sa uplatňuje kritérium zostavovania podľa miesta pracoviska) a priemerného počtu obyvateľstva trvalo bývajúceho v danom regióne.

Tvorba HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily (PKS) je výrazne diferencovaná. Ako pri iných ukazovateľoch aj tu je zreteľný prepád v roku 2009 ako dôsledok hospodárskej krízy. Analýzu vývoja HDP v PKS v jednotlivých krajoch Slovenska budeme hodnotiť za roky 2001 až 2010.

Najvyššie hodnoty HDP v PKS na obyvateľa dosahuje Bratislavský kraj (v roku 2010 dosahuje 241% priemeru Slovenska). Regionálne rozdiely sú veľmi výrazné, nakoľko iba dva kraje prevyšujú celoslovenský priemer – Bratislavský a Trnavský. Najhoršie postavenie má Prešovský kraj, kde hodnota HDP prevyšuje 10 000 eur iba dva krát počas sledovaného obdobia. V roku 2010 dosahuje hodnota HDP v Prešovskom kraji 56,5% priemeru Slovenského HDP. Prešovský kraj v roku 2010 dosiahol 147% hodnoty roku 2001 a je tretí najpomalší v raste HDP.

Vzťah obce a prioritných osí rozvoja územia

Koncepcia územného rozvoja Slovenska (2001) s aktualizáciou v r.2011 vyhodnotila jednotlivé obce ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou

vyššou občianskou vybavenosťou), resp. predpokladov vytvorenia kvartérnej obslužnosti. Na základe vyhodnotenia jednotlivých skupín zariadení občianskej vybavenosti bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí, ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastnú obec, tak pre jej zázemie.

Obec Jezersko je administratívne a funkčne naviazaná na regionálne centrum, t.j. krajské mesto Prešov a blízke mesto Poprad (vzdialenosť 44 km). Na základe zastúpenia vybraných druhov zariadení sociálnej infraštruktúry je mesto Prešov v zmysle KURS zaradené do miest prvej skupiny a prvej podskupiny – sú to mestá, ktoré majú nadregionálny až celoštátny význam. Mesto Poprad patrí tiež do prvej skupiny, ale do druhej podskupiny. Možno ho charakterizovať ako centrum celoštátneho významu. V druhej skupine, t.j. v ktorej sú mestá nadregionálneho až celoštátneho významu sa nachádza blízke mesto Stará Ľubovňa, Kežmarok, ale tiež ďalšie mestá širšieho regiónu ako napr. Spišská Nová Ves, či Bardejov.

Rozvojové osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia požiadavky trvalej udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia.

KURS stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- *rozvojová os prvého stupňa* – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, pričom zahŕňa minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- *rozvojová os druhého stupňa* – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, pričom zahŕňa minimálne jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- *rozvojová os tretieho stupňa* – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

KURS odporúča sa na riešenom území obce Jezersko prednostne podporovať územný rozvoj v smere týchto osí 1. stupňa:

Obec Jezersko leží v priestore žilinsko – podtatranskej rozvojovej osi: Žilina — Martin – Poprad – Prešov.

Polohový potenciál riešeného územia je veľmi vysoký a riešené územie leží tiež v susedstve košicko – prešovskej rozvojovej osi: Prešov – Košice – Čaňa – hranice MR s potenciálom jej predĺženia na sever – smerom k Poľsku cez Starú Ľubovňu.

Obec Jezersko je súčasťou rozvojovej osi tretieho stupňa: kežmarsko – ľubovnianska rozvojová os: Poprad – Kežmarok – Spišská Stará Ves – Stará Ľubovňa

a v širšom kontexte majú na ňu vplyv aj ďalšie rozvojové osi 3-tieho stupňa:

- sabinovská rozvojová os: Prešov – Sabinov – Lipany – Plaveč
- ľubovniansko – bardejovská rozvojová os: Stará Ľubovňa – Bardejov

Ďalší vývoj sídelnej štruktúry záujmového územia je potrebné vnímať v nových súvislostiach. Tieto nespočívajú len v zmenených politických a hospodárskych podmienkach Slovenska, ale predovšetkým v súvislostiach a podmienkach tzv. postindustriálnej etapy vývoja spoločnosti. Podstatou tejto etapy vývoja spoločnosti je jej transformácia zo spoločnosti "industriálnej" na spoločnosť "informačnú", pre ktorú je determinantom rozvoja transformácia z produkcie hmotných

statkov na produkciu duchovných hodnôt. Súčasne s tým sa očakáva v súlade s charakterom postindustriálneho vývoja ďalší rozvoj primárneho a sekundárneho sektora, ktorého ďalší rozvoj tkvie v ekologizácii výroby, spôsobe spracovania a využívania ich produktov.

Pri ďalšom rozvoji obce i jej okolitého priestoru sa žiada akceptovať charakteristické znaky vývoja vidieckeho osídlenia, kultúrnej krajiny a cezhraničnosti územia, v ktorom sa obec nachádza, a to pri rozvoji sídiel a pri lokalizovaní výrobných a technických diel v krajine, stavieb a areálov, trás dopravy a technickej infraštruktúry a hospodárskej činnosti. To znamená:

- pri novej výstavbe akceptovať a nadväzovať na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity, špecifičnosti a pod. pôvodného osídlenia,
- rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty až areály v širšom zábere než požaduje ochrana pamiatok, tzn. podchytením aj ďalších hodnôt prostredia s cieľom zabezpečiť pre ne potrebnú ochranu,
- rešpektovať potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie, a to v polohe hmotnej aj nehmotnej a vytvárať pre ne vhodné prostredie.

Obec ako člen mikroregiónu, združenia obcí a euroregiónov

Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov, obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. V praxi najčastejším predmetom činnosti združenia obcí sú oblasti: sociálne veci, starostlivosť o životné prostredie, miestna doprava, školstvo, kultúra a miestny cestovný ruch. Svojou činnosťou združenie obcí napomáha využiť svoj prirodzený potenciál na dosiahnutie hospodárskeho, kultúrneho a sociálneho rozvoja územia, spoločne vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí.

Obec Jezersko aktívne spolupracuje aj s okolitými obcami z okresu Kežmarok a Stará Ľubovňa. Obec je členom Združenia pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria. Toto združenie obcí sa nachádza v Prešovskom kraji a v jeho severnej časti. Zasahuje do okresov Kežmarok a Stará Ľubovňa, pričom združuje 15 obcí a 1 mesto obidvoch už spomínaných okresov.

Medzi hlavné ciele a priority Združenia pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria zaraďujeme:

- podporu vzniku a rozvoja všetkých foriem podnikania,
- zastupovanie a obhajoba oprávnených záujmov svojich členov voči ostatným subjektom,
- spolupráca so štátnou správou, samosprávou a ďalšími organizáciami pri zvyšovaní ekonomického, spoločenského a právneho zázemia pre výkon podnikania a pri podceňovaní aktivít zameraných na rozvoj územia,
- spolupráca so združeniami podobného charakteru na Slovensku, ale aj v zahraničí (napr. Pieniny portál 2007-2009).

Cieľom Združenia Pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria je najmä:

1. podporovať vznik a rozvoj všetkých foriem podnikania;
2. zastupovať a obhajovať oprávnené záujmy svojich členov voči ostatným subjektom;
3. spolupracovať so štátnou správou, samosprávou a ďalšími organizáciami pri zvyšovaní právneho, ekonomického a spoločenského zázemia pre výkon podnikania a pri podnecovaní aktivít zameraných na rozvoj územia;
4. sprostredkovať komplexné poradensko-konzultačné, informačné a vzdelávacie služby pre členov združenia;
5. podieľať sa na formovaní poradensko-informačného centra pre členov združenia;
6. spolupracovať so združeniami podobného zamerania na Slovensku a v zahraničí;
7. spolupracovať pri ochrane životného prostredia, najmä predkladať projekty, návrhy a riešenia na zabezpečenie kvalitného životného prostredia vo všetkých jeho zložkách.

Obec je tiež členom **Euroregiónu Tatry**

Euroregión „Tatry“ vznikol z idey zblíženia a všestrannej spolupráce medzi obyvateľmi, inštitúciami a predstaviteľmi samosprávnych jednotiek poľsko-slovenského pohraničia. Dňa 26. augusta 1994 predstavitelia poľských a slovenských miestnych samospráv Podhalia, Spiša, Oravy a Liptova na zakladacom kongrese v Nowom Targu podpísali Dohodu medzi samosprávami Poľska a Slovenska o založení cezhraničného združenia Euroregión „Tatry“. Tvoria ho dva spolky prihraničných samosprávnych jednotiek: na poľskej strane Združenie Euroregión „Tatry“ so sídlom v Nowom Targu a na slovenskej strane Združenie Región „Tatry“ so sídlom v Kežmarku.

Motívom vzniku združenia bolo rozšírenie prihraničnej spolupráce a snaha nadviazať na historické korene vzájomných vzťahov, obnoviť kultúrne a obchodné aktivity, prehĺbiť vzájomné vzťahy medzi krajinami a ľuďmi prostredníctvom samospráv. V stanovách Zväzku Euroregión „Tatry“ je ako cieľ uvádzaná cezhraničná činnosť nasmerovaná na rovnomerný a vyrovnaný rozvoj regiónu a tiež zblížovanie obyvateľov a inštitúcií na oboch stranách hraníc hlavne v týchto oblastiach: - hospodárskej spolupráci, budovaní infraštruktúry, systém výmeny informácií, rozvoj turistiky.

Spoločná slovensko-poľská Stratégia Rozvoja Euroregiónu „Tatry“ na roky 2008 - 2015 si stanovuje tento hlavný cieľ: vzájomné rozšírenie spolupráce v oblasti kultúry, osvetu, výchovy a športu, ochrane prírodného prostredia, rozvoji cezhraničnej spolupráce v oblasti obchodu, drobného priemyslu a vytvárania podmienok pre cezhraničný styk. Hlavný cieľ stratégie je realizovaný pomocou troch priorít: 1. Rozvoj a modernizácia infraštruktúry poľsko-slovenského pohraničia v Euroregióne „Tatry“ 2. Spoločensko-hospodársky rozvoj Euroregiónu „Tatry“ 3. Ďalší rozvoj miestnych iniciatív.

Z pohľadu cezhraničného potenciálu, obec Jezersko je tiež súčasťou Karpatského euroregiónu. Nie je však jeho členom.

Fotografia č.5 a č.6: Tradičné kultúrne podujatie v obci Jezersko

Zdroj: Obec Jezersko

Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti a riziká, s ktorými treba v tomto procese rátať. Príležitosťou obce je pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj za predpokladu, že obec získa zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja a to na úrovni miestnej, ale aj regionálnej a národnej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

V prípade PRO sa najčastejšie objavujú tieto kategórie príčin:

- ľudia (ľudské zdroje, kapacity),
- metódy a postupy,
- nedostatok dát, informácií,
- systém organizovania a riadenia, vrátane združovania a rozvíjania spolupráce aktérov,
- dostupnosť externých finančných zdrojov,
- vonkajšie okolie a prostredie (legislatíva, politiky, jestvujúci stav a vývoj v rôznych oblastiach a i.).

Príležitosti v rozvoji obce vidíme predovšetkým:

- vytvorenie nových pracovných miest v obci a jej okolí, hlavne rozvojom tradičných vidieckych hospodárskych činností ako aj rozvojom cestovného ruchu
- ďalším rozvojom strediska cestovného ruchu SKI Bachledová - Jezersko
- zlepšenie prostredia v obci, predovšetkým výstavbou novej a rekonštrukciou jestvujúcej verejnej i súkromnej infraštruktúry
- zlepšovanie životných podmienok v krajine, teda aj v širšom okolí obce a priamo v obci
- zapojenie sa do projektových schém podporujúcich rozvoj regiónu a obce
- zavedenie a rozšírenie moderných informačných a komunikačných technológií v obci
- rozvoj spolupráce so susediacimi a partnerskými obcami, vrátane prihraničných poľských obcí
- zvyšovanie celkovej atraktívnosti obce pre jej samotných obyvateľov i jej návštevníkov
- rozvoj nových verejných služieb poskytovaných obcou
- zvýšenie protipovodňovej ochrany obce

- zvýšenie atraktívnosti obce pre rodiny s deťmi a perspektívny rozvoj IBV
- udržanie a zachovanie jestvujúceho prírodného a kultúrneho potenciálu obce a jej okolia
- podnietenie ďalšieho záujmu o obec a jej okolie zo strany obyvateľov s trvalým i prechodným pobytom a dlhodobé posilňovanie vzťahu obyvateľov obce k svojmu bydlisku a jej okoliu

Ohrozenia v rozvoji obce vidíme predovšetkým:

- emigrácie obyvateľstva mimo obec, hlavne ďalší odlev mladých ľudí
- znižovanie atraktívnosti života vo vidieckom priestore neriešením aktuálnych problémov rozvoja obce a regiónu
- nezáujem o obec zo strany súčasných a potenciálnych partnerov a investorov zo všetkých oblastí života obce a jej obyvateľov
- vo vonkajších ohrozeniach (zmena legislatívy, zmena financovania obcí, vis major a i.), ktoré môžu obci spôsobiť neočakávané problémy (viď STEEP analýzu).
- postupné znehodnocovanie a zánik hodnôt dejinného, kultúrno – historického a prírodno-krajinného potenciálu obce

STEEP analýza poskytuje obraz o sociálnom, technologickom, ekonomickom, ekologickom, politickom a hodnotovom prostredí, ktoré vplyvajú na rozvoj obce. Jednotlivé vonkajšie faktory môžu pozitívne, ale i negatívne ovplyvniť rozvoj obce a vývoj situácie záujmovom území obce.

Tabuľka č. 5: STEEP analýza - vonkajšie faktory

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, rastúci záujem o sociálne služby	Úroveň technológií a zavádzanie inovácií do výroby a služieb (technologická výhoda, resp. zaostávanie)	Nové trhy a nové príležitosti v oblasti priemyslu a služieb (napr. cestovný ruch)	Stav životného prostredia	Politika Vlády SR v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov občanov smerom k lokálnemu rozvoju
Zvyšovanie podielu vysokoškolsky vzdelaných ľudí na populácii	Dostupnosť nových inovácií a technológií („open innovation“)	Spill-over efekty hospodárskeho rastu SR a susediacich regiónov	Podpora tvorby a ochrany životného prostredia (zvyšovanie environmentálnej angažovanosti občanov)	Pripravenosť štátnych inštitúcií na čerpanie fondov EŠIF + flexibilita čerpania fondov EÚ	Organizačná kultúra – nové modely pre spoluprácu
Nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému a trhu práce	Schopnosť regiónu tvoriť inovácie, resp. transferovať ich z iných regiónov	Dostupné externé finančné zdroje na podporu rozvoja ekonomiky a zamestnanosti	Klimatické zmeny	Legislatíva: časté zmeny, kvalita, vymožiteľnosť a pod.	Tímová spolupráca, združovanie a klastrovanie socioekonomických partnerov
Zmeny postojov a správania sa ľudí – napr. aktívny tretí sektor	Moderné IKT riešenia pre komunikáciu s obyvateľstvom a e-government	Daňová / fiškálna politika na EÚ a národnej úrovni	Nedostatočné a neefektívne opatrenia protipovodňovej ochrany	Zmeny vlád ako výsledok volieb	Osobné hodnoty, zmena postojov obyvateľstva ako napr. rastúca xenofóbia, rasizmus
Využívanie sociálnych technológií, sietí a inovácií	Podpora vedy, výskumu a inovácií na národnej i európskej úrovni	Systémy na podporu podnikania, investícií a cestovného ruchu	Staré environmentálne záťaž	Komplikovaná legislatíva a výkon v oblasti verejného obstarávania	Zmena postojov k správe vecí verejných: zapájanie sa do občianskych procesov
Zmeny správania klientov sociálnych zariadení, tlak na zvyšovanie kvality služieb	-	-	Zhoršovanie kvality spodných i povrchových vôd	Dlhodobé rozvojové problémy pri riešení otázok chudoby	Korupcia

Výstupy z analýzy príležitostí a ohrození obce Jezersko sú zhrnuté v nasledujúcej SWOT analýze pre jednotlivé oblasti: sociálna, ekonomická, environmentálna.

SWOT analýza

Tematická oblasť: Sociálny rozvoj (demografia, ľudské zdroje, školstvo, zdravotníctvo, kultúra, šport)

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Stabilný počet obyvateľov a domov obce Jestvujúce služby a pomoc obce pri životných situáciách (uvítanie do života novorodencov obce, svadby a i.) a pri krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....) Obec bohatá na prírodné a kultúrno-historické pamiatky Vysoká angažovanosť obce o spoluprácu s ďalšími obcami a lokálnymi partnermi v riešení spoločných problémov Skúsenosti z tvorby a implementácie projektov financovaných z národných a európskych zdrojov v oblasti sociálneho rozvoja Stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť Existencia domu kultúry ako kultúrneho a spoločenského centra v obci Rímsko-katolícky kostol a aktívna činnosť cirkvi v obci Existencia a aktívna činnosť organizácií, združení a spolkov v obci Existencia plôch pre pohybové aktivity detí a disponibilná plocha pre prípadné rozširovanie detských ihrísk a športovísk Organizovaná športová činnosť Tradičné kultúrne podujatia – dni obce 	<ul style="list-style-type: none"> Vysoká miera nezamestnanosti a vysoká pracovná migrácia hlavne mladých ľudí do zahraničia a iných regiónov Nevyhovujúci technický stav kultúrneho domu Nedostatok atraktívnych príležitostí pre aktivity rodín a mládeže, napr. absencia detského ihriska Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb a s tým súvisiace málo, resp. nerozvinuté služby starostlivosti o rodinu, deti a osoby odkázané na sociálnu starostlivosť Pretrvávajúce problémy sociálnej inklúzie spojené s neprispôsobivými občanmi Starnutie obyvateľstva a znižovanie počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov obce Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily Absencia ambulancií praktických lekárov Nedostatok finančných zdrojov pre financovanie kultúrnych a spoločenských aktivít Absencia verejnej knižnice v obci Absencia múzea ľudovej kultúry, prípadne histórie Absencia jasíel, MŠ i ZŠ v obci Chýbajúce zdroje na obnovu a rekonštrukciu, dovybavenie a rozšírenie detských ihrísk a športovísk Zlý technický stav cintorína a potreba vybudovania domu smútku Nízka energetická účinnosť verejných budov vo vlastníctve obce Nedostatok a nízka frekvencia autobusových spojov Absencia bezbariérových vstupov do verejných budov v obci
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> Zintenzívnenie spolupráce s okolitými obcami ako aj v rámci cezhraničnej spolupráce, hlavne v oblasti vytvárania územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít Podpora projektov rozvoja bývania v obci Vytváranie podmienok zo strany štátu pre zosúladenie zručností a potrieb trhu práce Podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, Projekty a programy na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, vrátane rastu verejných výdavkov na sociálne veci a zdravotníctvo Rozvoj mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby Programy podpory zamestnanosti na EÚ a národnej úrovni: využívanie dotačných nástrojov a finančných mechanizmov v oblasti rozvoja ľudských zdrojov a aktívnych opatrení trhu práce Orientácia na efektívne partnerstvá a spoluprácu aktérov regionálneho rozvoja Získanie nenávratnej finančnej podpory zo zdrojov EŠIF na rekonštrukciu, modernizáciu či rozšírenie kapacity verejných budov v obci Podpora na obnovenie a rozvíjanie tradičných remesiel 	<ul style="list-style-type: none"> Odchod mladých ľudí a pracovnej sily do miest a iných regiónov Nárast počtu starých občanov – obec starne Nedostatok finančných prostriedkov na skvalitnenie kultúrno-spoločenskej infraštruktúry obce a na rozvoj sociálnej infraštruktúry Prehľbovanie sociálnych a ekonomických problémov na národnej úrovni s dopadom na životnú úroveň obyvateľov obce Zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľstva Prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby Vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...) Vandalizmus a znehodnocovanie prírodných, kultúrno-historických pamiatok Nedostatočne motivujúca legislatíva pre rizikové skupiny v oblasti nezamestnanosti a vzrastajúci počet ľudí ohrozených chudobou Nedostatočné podmienky a podpora pre systematické zapájanie detí a mládeže do voľnočasových aktivít na národnej úrovni

Tematická oblasť: Hospodárky (ekonomický) rozvoj, energetika, infraštruktúra, IKT, administratíva a bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Existujúce vytváranie synergických efektov pri využívaní rozvojových faktorov prostredníctvom partnerstva so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi aj na regionálnej a cezhraničnej úrovni a zapojenie obce do mikroregionálnych i regionálnych aktivít (napr. členstvo v Združení Región „TATRY“, Združení OOCR TATRY-SPIŠ-PIENINY, v MASke „TATRY – PIENINY LAG, občianske združenie“, v Združení cestovného ruchu v Zamagurí, Spišská Stará Ves Fungujúce a dynamicky sa rozvíjajúce stredisko cestovného ruchu, športu a oddychu – SKI Bachledová - Jezersko Rozsiahle rozvojové plochy obce vo vlastníctve obce a vhodné pozemky v potenciálnych oblastiach rozvoja cestovného ruchu, či iných ekonomických činností Viacerí SHR s potenciálom ďalšieho rozvoja poľnohospodárskych činností, hlavne v oblasti ekologického horského poľnohospodárstva (hlavne chov oviec, kôz, HD na mäso) Rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce a aktívna činnosť urbariátu - Združenie urbarialistov, pozemkové spoločenstvo Existencia prírodného bohatstva, chránených území, rekreačných lokalít, kultúrnych pamiatok v obci a v okolí pre možný rozvoj služieb a podnikateľských aktivít Priaznivé prírodné podmienky pre rozvoj celoročného cestovného ruchu v obci i jej okolí Existencia malých a stredných podnikateľov v obci (píla, drobná stavebná výroba, potraviny, poskytovanie ubytovania) Dostupnosť širokopásmového internetu a dobré pokrytie obce signálmi mobilných operátorov Existencia verejného rozhlasu Vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie a plynu Dostatok priestorov pre administratívu v jestvujúcej budove OcÚ 	<ul style="list-style-type: none"> Veľká vzdialenosť hospodárky silných priemyselných miest a výrobných centier ako napr. Poprad, Prešov Nízky záujem miestnych mladých ľudí o podnikanie v perspektívnych oblastiach rozvoja obce Hospodárska základňa obce pomerne málo rozvinutá, absentuje pripravená infraštruktúra pre potenciálnych investorov Nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na nízku ponuku pracovných príležitostí Slabý marketing obce voči potenciálnym investorom i návštevníkom – turistom Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu okolia na rozvoj cestovného ruchu Nízky záujem investorov o rozvoj podnikania a investície v obci Nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb poskytovaných pre obyvateľov a návštevníkov obce Zlý technický stav miestnych komunikácií a chodníkov Absencia cyklotrás vedúcich cez kataster obce a cyklistické cestičky nie sú vybudované ani v obci Vysoká energetická náročnosť obecných budov Finančná náročnosť dobudovania technickej infraštruktúry a nedostatok vlastných finančných prostriedkov na investície do a údržbu technickej infraštruktúry Nevyhovujúcu technický stav požiarnej zbrojnice Momentálne pozastavená činnosť DHZ a nedostatočné vybavenie dobrovoľníckeho hasičského zboru v obci Nekvalitný, zastaraný a energeticky náročný systém verejného osvetlenia V obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie Nevybudovaný kamerový systém v obci Nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou Nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou, nízka vybavenosť a výkonnosť IKT na manažment obce Nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát na celom území obce, resp. dostupnosť iba v dolnej časti obce
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> Znovuobnovenie činnosti DHZ v obci Využívanie faktora výhodnej geografickej polohy a zachovanie prírodných a kultúrno-historických podmienok ako potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu v oblasti turizmu, cykloturizmu a rekreácie Zvyšujúci sa záujem o vidiecky cestovný ruch, cykloturistiku a o bioprodukty Rozvoj spolupráce subjektov hospodárskeho života vrátane cezhraničnej spolupráce Preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby a služieb vrátane vytváranie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách Vytváranie cezhraničných klastrov a spoločných produktov viacerých aktérov na širšom rozvojovom území Rozvoj nepotravinárskeho poľnohospodárstva - diverzifikácia tradičných činností poľnohospodárskych subjektov Využitie EŠIF, dotácií a fondov pre budovanie a modernizáciu verejnej infraštruktúry, realizáciu rozvojových projektov na podporu podnikania, poľnohospodárskych činností i cestovného ruchu Vytvorenie efektívneho marketingu obce i širšieho regiónu 	<ul style="list-style-type: none"> Nevyužívanie potenciálu v oblasti rozvoja cestovného ruchu na regionálnej úrovni Zvýšená regionálna a celosvetová konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre rozvoj obce (poľnohospodárstvo, lesníctvo, cestovný ruch, výroba s nižšou pridanou hodnotou ...) Pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia regionálnej a národnej technickej infraštruktúry Nedostatok vlastného a miestneho investičného kapitálu do modernizácie infraštruktúry i na podporu podnikania Pretrvávajúci nezáujem investorov o región, Nezáujem o turistické produkty obce i regiónu, sezónnosť cestovného ruchu z dôvodu absencie celoročných atraktivít Nedostatočná podpora cestovného ruchu zo strany štátu a VÚC Nedostatočná a neefektívna podpora začínajúcich podnikateľov a malého a stredného podnikania (hlavne vo vidieckom prostredí) zo strany štátu a EÚ Zhoršovanie dopravnej obsluhy obce a regiónu v osobnej i nákladnej doprave (hlavne napojenia na poľský prihraničný región) Spomalenie hospodárskeho rastu na národnej i európskej úrovni

<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie (hlavne IBV) v obci Širšia, efektívnejšia a cielenejšia podpora MSP z národnej a európskej úrovne Výstavba rýchlostnej cesty v regióne s napojením na Poľsko Rozvoj e-governmentu, ktorý je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných 	<ul style="list-style-type: none"> Zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu
--	--

Tematická oblasť: Environmentálny rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Kvalitné prírodné prostredie a chránené územia v katastri obce a v okolí ako je rezervácia Jazero Jezersko (a vrátane Národného parku PIENAP a TANAP) Územie obce bez starých environmentálnych záťaží Zabezpečený odvoz TKO a zavedený separovaný zber odpadu v obci a zvyšujúce sa množstvá vytriedených zložiek komunálneho odpadu Zabezpečený vývoz nebezpečného odpadu a elektroodpadu Existencia aktivít čistenia verejného priestranstva v obci a jej katastri Existujúce a aktívne spolky podporujúce ochranu životného prostredia v obci (OZ Jezersko Poľovnícke združenie, Urbariát) 	<ul style="list-style-type: none"> Absencia verejného vodovodu Absencia verejnej kanalizácie a funkčnej čistiarne odpadových vôd Nedostatok zdrojov na modernizáciu a optimalizáciu zabezpečenia vlastných technických služieb v obci (nutnosť externých dodávok a služieb) Nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu vrátane nízkeho povedomia občanov o likvidácii bio odpadov Nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber Vysoké riziko povodňových záplav absenciou protipovodňových opatrení Pretrvávajúca potreba pravidelného čistenia korýt miestnych tokov a s tým súvisiace finančné náklady Náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy v horských oblastiach katastra obce Nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov z bodových zdrojov lokálnych kúrenísk a tendencia občanov vrátiť sa ku kúreniu drevom
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva v oblasti životného prostredia a rozvoj environmentálnej výchovy na školách Realizovanie projektov zameraných na zlepšenie stavu životného prostredia vo všetkých jeho zložkách v spolupráci s ďalšími aktérmi Rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, Realizácia národných i cezhraničných projektov podporujúcich využitie obnoviteľných zdrojov energie Budovanie spoločnej environmentálnej infraštruktúry (napr. protipovodňové opatrenia, ČOV a i.) so susediacimi obcami 	<ul style="list-style-type: none"> Nárast množstva tvorených a vyvázaných odpadov Pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami s následnými škodlivými emisiami Znižovanie ekologickej stability a biodiverzity krajiny v dôsledku zintenzívnenia sa stresových faktorov (napr. znečisťovanie vplyvom rozvoja dopravy) Pokračujúca intenzívna ťažba dreva Pretrvávajúci / rastúci tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu z pohľadu ďalšej urbanizácie krajiny, či rozvoja turistických stredísk Radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny ...) a s tým spojené riziká a škody

Identifikácia kritických oblastí rozvoja

(analýza možných rizík a hrozieb)

Identifikácia disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Jezersko. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Jezersko a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR PSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Jezersko poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb v danom rozsahu a kvalite.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neodôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie

silných stránok obce Jezersko je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

SWOT analýza obce preukázala nasledovné disparity i faktory jej rozvoja:

Hlavné disparity rozvoja obce

- pomerne vysoká nezamestnanosť v porovnaní s inými regiónmi Slovenska, rast dlhodobozamestnaných, nekvalifikovaných a neprispôsobivých obyvateľov
- odliv pracovných síl, hlavne mladých ľudí v dôsledku nedostatku vhodných pracovných miest
- nedostatočne využitý prírodný a kultúrno-historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu,
- nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a nepostačujúce využitie existujúcej infraštruktúry cestovného ruchu,
- zlý technický stav verejných budov vyžadujúcich si rekonštrukciu (budova kultúrneho domu, OcÚ)
- nízka úroveň podnikania obyvateľov a slabá konkurencieschopnosť existujúcich podnikov / SHR v obci
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére
- dlhodobá ekonomická nestabilita veľkej časti poľnohospodárskych podnikov podnikajúcich v katastri obce a ich nízky vplyv na zamestnanosť
- slabá spolupráca aktérov regionálneho rozvoja na miestnej a regionálnej úrovni
- nedostatočná environmentálna infraštruktúra (chýbajúca verejná kanalizácia a čistiareň odpadových vôd, chýbajúci verejný vodovod)
- nedostatočná a nedobudovaná technická infraštruktúra v obci (miestne cesty, chodníky, cyklistické chodníky, verejné osvetlenie, absentujúci dom smútku)
- nedostatok kvalitných verejných priestorov pre kultúrne a spoločenské vyžitie obyvateľov (parky, ihriská)
- chudoba a sociálna vylúčenosť určitých skupín obyvateľstva, hlavne osamelo žijúci starší obyvatelia obce, rodiny s viacerými deťmi a i.

Hlavné faktory rozvoja obce

- zánietení občania majúci záujem o ďalší rozvoj obce, vrátane množstva vlastných iniciatív a aktívnych spolkov v obci
- vybudované stredisko cestovného ruchu v obci
- bohatý prírodný, kultúrno-historický potenciál na rozvoj cestovného ruchu (Jazero Jezersko, Národný park PIENAP a TANAP)
- výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb, hlavne z ohľadom na slovensko-poľskú obchodnú cezhraničnú výmenu
- blízkosť obce k hlavným turistickým atrakciám umožňujúci prílev turistov za kvalitnými službami do obce
- dobré príležitosti pre cezhraničnú spoluprácu s Poľskom v rôznych oblastiach
- skúsenosti a možnosť využívania európskych štrukturálnych a investičných fondov pre rozvoj obcí a tiež pre rozvoj cezhraničnej spolupráce
- posilňovanie kapacity a efektivity verejnej správy na úrovni obce i kraja
- vytváranie synergických efektov pri využívaní rozvojových faktorov prostredníctvom partnerstva so strategickými sociálno-ekonomickými partnermi - členstvo obce vo viacerých združeniach
- vyriešené vlastnícke vzťahy komplexných rozvojových projektov obce a regiónu
- využitie regionálnych produktov a kultúrnych tradícií v rozvoji cestovného ruchu

Tabuľka č. 6: Tabuľka rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Technické	Priemyselné havárie, negatívny vplyv poľnohospodárstva a ťažby dreva	Znečistenie životného prostredia, znižovanie biodiverzity a zhoršovanie kvality vôd	Nízka
Environmentálne	Objavenie doteraz neidentifikovaných starých environmentálnych záťaží	Nadmerné znečistenie	Nízka
	Povodňové ohrozenie	Vzniknuté škody	Stredná
Sociálne	Nárust chudoby a sociálneho vylúčenia	Rastúca kriminalita	Nízka
	Starnutie obyvateľstva	Chudoba starších, prenos sociálneho bremena na samosprávy	Stredná
Ekonomické	Hospodárenie obce (zmena fiškálnej politiky)	Zadĺženie obce, absencia investičných zdrojov	Stredná
	Financovanie z externých zdrojov financovania napr. EŠIF	Nerealizované rozvojové projekty	Stredná

Fotografia č.7: Vrcholová stanica sedačky SKI Bachledova - Jezersko

Zdroj: SKI Bachledova, 2015

Strategická časť

Základné východiská pre definovanie stratégie

K základným predpokladom realizácie stratégie rozvoja obce Jezersko v rokoch 2015-2029 patria:

- záujem a angažovanosť občanov a aktérov pôsobiaci na území obce pre jej realizáciu;
- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov);
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov, hlavne pri infraštruktúrnych projektoch rozvoja obce;
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu, t.j. dobré, zodpovedné hospodárenie obce.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne vyžívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva.

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie PRO Jezersko na roky 2015 – 2029 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Vychádzajúc z analýzy existujúceho stavu hospodárskych, sociálnych a environmentálnych podmienok v obci boli identifikované nasledovné strategické prioritné rozvojové oblasti obce:

- v hospodárskej oblasti: Trvalo udržateľný hospodársky rozvoj založený na miestnych iniciatívach a zdrojoch;
- v sociálnej oblasti: Kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi obce
- v environmentálnej oblasti: Zdravé životné prostredie v obci vhodné pre súčasné zachovanie prírodného dedičstva a zároveň pre ďalší rozvoj cestovného ruchu

Vízia

Vízia obce Jezersko v roku 2029

Obec Jezersko je dynamicky a harmonicky sa rozvíjajúcou obcou, kde občania radi žijú, chatári tu trávajú radi svoj voľný čas a turisti ju radi navštevujú.

Obec je príjemným vidieckym sídlom zabezpečujúcim komplexné služby pre svojich obyvateľov i návštevníkov. Obec Jezersko vyvážené a ohľaduplne využíva svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľaďovania, hlavne v cestovnom ruchu.

Obec dostatočne prezentuje svoje kultúrne tradície a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia i vlastnej kultúrnej identity nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky s cieľom zvýšiť návštevnosť obce i regiónu turistami.

Obec Jezersko vytvára priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, a služieb, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia, lesné hospodárstvo, cestovný ruch a drobné výrobné prevádzky i služieb.

Obec Jezersko je obcou s kvalitnou verejnou infraštruktúrou dostupnou pre všetkých obyvateľov obce i jej návštevníkov.

Obec má vytvorené podmienky na rozvoj individuálnej bytovej výstavby a s ňou súvisiacej infraštruktúry, vrátane podmienok pre podporu rodín s deťmi.

Celkovo je obec Jezersko príjemným miestom pre život i pre návštevu – peknou, čistou, zdravou a bezpečnou obcou so spokojnými obyvateľmi i návštevníkmi.

Formulácia a návrh stratégie

Strategický cieľ PRO Jezersko ako aj parciálne ciele vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja: „odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.“

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 spomínaného zákona je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia / obce – jej prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj pro-sociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď.

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja má obec Jezersko nasledovný strategický cieľ na roky 2015 až 2029:

Strategický cieľ

Trvalé zvyšovanie kvality života obyvateľov obce, rozvoj jej ekonomickej výkonnosti, zvýšenie jej konkurencieschopnosti pri zabezpečení trvale udržateľného rozvoja, vrátane vybalancovanosti rozvoja turistického ruchu, poľnohospodárskych, lesných činností a ochrany jedinečnej prírody v katastri obce.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu obyvateľstva v aktívnom prostredí s vybudovanou infraštruktúrou. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa výrazne nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva.

V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na nosné dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti (modernizácia miestnych komunikácií) sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti, hlavne služieb poskytovaných samosprávou občanom a podnikateľom. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia, k environmentálne priaznivému poľnohospodárstvu, k udržateľnému lesnému hospodárstvu, k zodpovednému manažmentu vôd.

Stratégia zvolená na dosiahnutie strategického cieľa vychádza z poznania komplexných potrieb obce, ich dôležitosti pre zabezpečenie kvality života jej občanov a výsledkov dosiahnutých v minulých rokoch. Do riešenia širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie, občania atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Preto stratégia vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri realizácii intervencií na území kraja/okresu na báze spoločnej spolupráce.

Špecifická pozornosť v stratégii je venovaná koordinácii intervencií spolufinancovaných zo zdrojov európskych fondov cez schválené operačné programy ako doplnkového zdroja financovania rozvojových zámerov obce. Účelom PRO v strategickej časti je navrhnúť prioritné oblasti a opatrenia, ktoré sú:

- priamo v kompetencii samosprávy (obce) a obec ich zabezpečuje v zmysle príslušnej legislatívy,
- nie sú priamo v kompetencii samosprávy, ale obec ich v rámci svojich možností dokáže ovplyvniť (najmä využitím princípu partnerstva) vytváraním synergických efektov.

Pre PRO Jezersko na roky 2015-2029 sú navrhované tri **Prioritné oblasti rozvoja obce**: oblasť sociálnej politiky, oblasť hospodárskej politiky, oblasť environmentálnej politiky.

Tabuľka č. 7: Prioritné oblasti rozvoja obce

Prioritné oblasti – oblasti podpory		
PO 1	PO 2	PO 3
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Sociálna starostlivosť	Podnikateľské prostredie a MSP	Environmentálna infraštruktúra
Kultúrna oblasť a využitie kultúrneho dedičstva	Dopravná infraštruktúra	Odpadové hospodárstvo
Bývanie a verejná infraštruktúra	Cestovný ruch	Ochrana prírody a krajiny
-	Verejná správa	Protipovodňová ochrana
-	Energie	-

1. sociálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom starostlivosť o ľudské zdroje a zvýšenie ich kvality. Obec Jezersko považuje kvalitu ľudských zdrojov za podstatný faktor svojho ďalšieho rozvoja, ktorého dynamika rozhodne o úspešnosti v naplnení stanovených cieľov vo všetkých prioritných oblastiach. Vízia predpokladá pozitívny vzťah občanov, chatárov i návštevníkov k obci.

2. ekonomická (hospodárska) oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom udržanie ekonomickej výkonnosti a zvyšovanie konkurencieschopnosti obce. Do tejto prioritnej oblasti rozvoja je zaradená aj oblasť verejnej správy, od efektívnosti ktorej táto prioritná oblasť v závisí predovšetkým so zreteľom na využívanie doplnkových zdrojov financovania. Obec sa v tejto oblasti zameria na realistické a uskutočniteľné aktivity pre využitie potenciálu obce a regiónu hlavne vo väzbe na cestovný ruch a ochranu prírody (Jazero Jezersko, Národný park PIENAP a TANAP ako nosný prvok potenciálu). Vízia predpokladá využitie vnútorného potenciálu pre rozvoj cestovného ruchu, ale aj lesníckych a poľnohospodárskych aktivít. Ambíciou obce je podporiť aj rozvoj iných druhov MSP, napr. drobných výrobných prevádzok, či prevádzok služieb (obchod, reštaurácia, kaderníctvo a pod.).

3. environmentálna oblasť – v tejto oblasti je strategickým cieľom ochrana a tvorba životného prostredia. Špecifikom v tejto oblasti je využitie potenciálu trvale udržateľného turizmu. Vízia predpokladá zabezpečenie vyváženého rozvoja. Súčasne je kľúčovou prioritou obce ochrana pred povodňami.

V týchto prioritných oblastiach **bude obec vytvárať podmienky** pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a udržanie ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja.

Globálne ciele

Tabuľka č.8: Globálne ciele

Globálne ciele		
PO 1	PO 2	PO
Prioritná oblasť – Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Globálne ciele prioritných oblastí		
Zabezpečiť kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi obce	Dosiahnuť vyšší ekonomický rast mobilizáciou vnútorného potenciálu, t.j. založený na miestnych iniciatívach a zdrojoch	Zvýšiť kvalitu života občanov a návštevníkov, t.j. rozvíjať zdravé životné prostredie v obci vhodné pre zachovanie prírodného dedičstva a zároveň pre rozvoj cestovného ruchu

Globálny cieľ 1: Zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb a dostupnosť kvalitnej občianskej infraštruktúry.

Globálny cieľ 2.: Zabezpečiť trvalo udržateľný hospodársky rast v miestnej ekonomike a v okolí obce, ktorý je základom hospodárskeho a sociálneho postavenia obyvateľov obce. Podpora multifunkčného poľnohospodárstva, priemyslu a služieb (vrátane cestovného ruchu). Zvýšenie zamestnanosti obyvateľov obce.

Globálny cieľ 3: Zlepšenie stavu životného prostredia, zachovať úctu k životnému prostrediu a zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia a zabezpečili protipovodňovú ochranu obce.

Tematické / horizontálne ciele

Tematický / horizontálny cieľ 1 – **Cezhraničná spolupráca**: Zintenzívniť spoluprácu s poľskými partnermi v každej oblasti a spoločne implementovať viacero investičných i neinvestičných projektov na podporu vzájomnej spolupráce. Potenciálne rozvinúť aj iné formy cezhraničnej i medzinárodnej spolupráce v rámci dostupných európskych i národných programov. Aktívne sa zapájať do činnosti euroregiónov a združení, ktorých je obec členom.

Tematický / horizontálny cieľ 2 – **Ľudia – ľudom**: Podporovať medziobecnú spoluprácu, spoluprácu medzi obcou a inými aktérmi v území, a to hlavne rôznymi drobnými projektmi typu „ľudia – ľudom“ v rôznych oblastiach. Presadzovať iniciatívy „z dola“ a iniciatívy prispievajúce ku komunitnému rozvoju.

Tematický / horizontálny cieľ 3 – **Rozvoj IKT vo verejných službách i pre obyvateľov**: Podporovať elektronizáciu verejných i súkromných služieb, zabezpečiť prístup obyvateľov k elektronickým službám i k internetu. V spolupráci s poskytovateľmi telekomunikačných služieb zlepšovať dostupnosť i kvalitu telekomunikačných služieb v katastrálnom území obce. Podporovať elektronické nástroje na propagáciu obce i širšieho územia.

Zhrnutie strategickej časti

Tabuľka č. 9: Zhrnutie strategickej časti PRO Jezersko

Vízia			
Obec Jezersko je dynamicky a harmonicky sa rozvíjajúcou obcou, kde občania radi žijú, chatári tu trávajú radi svoj voľný čas a turisti ju radi navštevujú..			
Strategický cieľ			
Prioritná oblasť	Sociálna	Hospodárska	Environmentálna
Globálne ciele	Zabezpečiť kvalitné sociálne služby zabezpečujúce spokojnosť medzi obyvateľmi obce	Dosiahnuť vyšší ekonomický rast mobilizáciou vnútorného potenciálu, t.j. založený na miestnych iniciatívach a zdrojoch	Zvýšiť kvalitu života občanov a návštevníkov, t.j. rozvíjať zdravé životné prostredie v obci vhodné pre zachovanie prírodného dedičstva a zároveň pre rozvoj cestovného ruchu
Priority	1.1. Sociálna starostlivosť 1.2. Kultúrna oblasť a využitie kultúrneho dedičstva 1.3. Rozvoj bývania a verejnej infraštruktúry	2.1. Podnikateľské prostredie a MaSP 2.2. Dopravná infraštruktúra 2.3. Cestovný ruch 2.4. Verejná správa 2.5. Energie	3.1. Environmentálna infraštruktúra 3.2. Odpadové hospodárstvo 3.3. Ochrana prírody a krajiny 3.4. Protipovodňová ochrana
Tematické / horizontálne ciele	T1 Cezhraničná spolupráca T2 Ľudia - ľudom T3 Rozvoj IKT vo verejných službách i pre obyvateľov		

Programová časť

Programová časť PRO Jezersko nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam plánovaných opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Programová časť PRO obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít obce vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja na roky 2015-2029.

Opatrenia a plánované projekty

Tabuľka č. 10: Navrhované opatrenia

Prioritné oblasti a opatrenia		
PO 1	PO 2	PO 3
Prioritná oblasť - Sociálna	Prioritná oblasť - Ekonomická	Prioritná oblasť - Environmentálna
Opatrenie 1.1. Komplexná sociálna starostlivosť, vrátane vytvárania lepších podmienok starostlivosti o sociálne znevýhodnené skupiny občanov (starší ľudia a pod.).	Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov, MSP a zvyšovanie zamestnanosti.	Opatrenie 3.1. Podpora aktivít a projektov v oblasti environmentálnej infraštruktúry (voda, kanál)
Opatrenie 1.2. Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho dedičstva.	Opatrenie 2.2. Bezpečné, kvalitné a udržiavané miestne komunikácie.	Opatrenie 3.2. Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva.
Opatrenie 1.3. Vytváranie podmienok pre bývanie a rozvoj ďalšej verejnej infraštruktúry v obci.	Opatrenie 2.3. Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie.	Opatrenie 3.3. Podpora aktivít a projektov v oblasti prostredia, ochrany prírody a krajiny, vrátane revitalizácie verejnej zelene a verejných priestranstiev v obci.
-	Opatrenie 2.4. Podpora projektov v oblasti zefektívnenia verejnej správy.	Opatrenie 3.4: Zabezpečenie protipovodňovej ochrany obce
-	Opatrenie 2.5: Zabezpečenie energetickej efektívnosti a využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie	-

Tabuľka č. 11: Opatrenia a plánované projekty / aktivity

Prioritná oblasť - Sociálna	Projekty / Aktivity	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu
Opatrenie 1.1. Komplexná sociálna starostlivosť, vrátane vytvárania lepších podmienok starostlivosti o sociálne znevýhodnené skupiny občanov (starší ľudia, matky s deťmi a pod.).	<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečenie a rozvoj základných sociálnych služieb pre obyvateľov obce (napr. opatrovateľská služba) Zriadeniu domu seniorov 	Obec v spolupráci s okolitými obcami a sociálnymi zariadeniami
Opatrenie 1.2. Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a využitie kultúrneho dedičstva.	<ul style="list-style-type: none"> Rekonštrukcia kultúrneho domu / obecného úradu Organizácia kultúrnych, športových, spoločenských aktivít Spolupráca a spoločné podujatia/projekty typu „ľudia – ľudom“ s SK a PL partnermi na regionálnej úrovni Podpora aktivít miestnych združení občanov Vybudovanie multifunkčného šport. ihriska a detského ihriska Rekonštrukcia zvonice 	Obec, združenia aktívne v obci, spolupracujúce inštitúcie zo širšieho okolia, SK a PL partneri
Opatrenie 1.3. Vytváranie podmienok pre bývanie a rozvoj ďalšej verejnej infraštruktúry v obci.	<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj a budovanie IBV Oprava oplotenia cintorína – spevnenie a vybudovanie oporného múru Modernizácia centra obce Výstavba domu smútku Vybudovanie bezdrôtového obec. rozhlasu Kamerový systém 	Obec a súkromní investori v oblasti IBV

Prioritná oblasť - Ekonomická	Projekty	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu
Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov, MSP a zvyšovanie zamestnanosti.	<ul style="list-style-type: none"> Modernizácia fariem SHR a nákup poľnohospodárskej techniky Podpora vzniku nových prevádzok výroby a služieb v obci Nákup lesnej techniky pre urbáriát, vysporiadanie vlastníckych vzťahov 	Obec, Urbáriát, SHR a podnikatelia aktívni v obci
Opatrenie 2.2. Bezpečné, kvalitné a udržiavané miestne komunikácie.	<ul style="list-style-type: none"> Výstavba/rozširovanie, obnova a rekonštrukcia miestnych komunikácií Modernizácia lesných ciest Budovanie a prepájanie cyklotrasy so susednými obcami Vybudovanie chodníka k Jazeru Jezersko 	Obec, Urbáriát, SK a PL partneri

Opatrenie 2.3. Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie.	<ul style="list-style-type: none"> Podpora rozvoja cestovného ruchu na území obce (infraštruktúra, služby, spoločné produkty, rozvoj atraktivít a pod.), vrátane budovania nových a opravy existujúcich turistických chodníkov a cyklotrás Ďalší rozvoj strediska SKI Bachledová - Jezersko 	Obec, cirkev a podnikatelia aktívni v obci, Euroregión Tatry, Združenie pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria, SK a PL partneri
Opatrenie 2.4. Podpora projektov v oblasti zefektívnenia verejnej správy.	<ul style="list-style-type: none"> Skvalitnenie verejných služieb poskytovaných občanom a podnikateľom v obci, vrátane elektronizácie a vybudovania širokopásmového internetu v celej obci Vybudovanie kamerového systému obce na ochranu verejného poriadku Zlepšenie regionálnej spolupráce pri rozvojových aktivitách 	Obec, Združenie pre rozvoj regiónu Pienin a Zamaguria
Opatrenie 2.5: Zabezpečenie energetickej efektívnosti a využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie	<ul style="list-style-type: none"> Rekonštrukcia ver. osvetlenia Znižovanie spotreby energie pri prevádzke verejných budov Podpora projektov zameraných na zavádzanie a využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie 	Obec v spolupráci s okolitými obcami, podnikateľmi a tiež s PSK

Prioritná oblasť - Environmentálna	Projekty	Zodpovednosť za prípravu a realizáciu
Opatrenie 3.1. Podpora aktivít a projektov v oblasti environmentálnej infraštruktúry (vodné hospodárstvo).	<ul style="list-style-type: none"> Podpora budovania skupinových studní, vodovodov a rezervárov Podpora budovania skupinových ČOV a domových ČOV, vrátane prípojok kanalizácie 	obec
Opatrenie 3.2. Podpora aktivít a projektov v oblasti odpadového hospodárstva.	<ul style="list-style-type: none"> Rozšírenie existujúceho separovaného zberu odpadov a úprava zložiek komunálnych odpadov v obci Rozpracovanie projektu obecného kompostoviska Kampane na podporu separovaného zberu 	obec
Opatrenie 3.3. Podpora aktivít a projektov v oblasti prostredia, ochrany prírody a krajiny, vrátane revitalizácie verejnej zelene a verejných priestranstiev v obci.	<ul style="list-style-type: none"> Podpora projektov a aktivít v oblasti ochrany prírody a krajiny, environmentálnej osvedy Revitalizácia verejných priestranstiev Protipožiarne opatrenia v obci a okolitých lesoch 	obec

<p>Opatrenie 3.4: Zabezpečenie protipovodňovej ochrany obce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regulácia miestneho potoka a pravidelné čistenie • Protipovodňové opatrenia a opatrenia proti erózii pôdy v obci i v okolí obce • Znovuobnovenie činnosti DHZ a modernizácia technického vybavenia a zvyšovanie pripravenosti a kvalifikácie DHZ 	<p>obec, Urbariát, SHR a poľnohospodárske podniky hospodáriace v katastri obce</p>
---	--	--

Tabuľka č. 12: Priority rozvoja obce do budúcnosti (plánované projekty)

Plánovaný názov investície / projektu / aktivity	Stručný popis	Plánovaný/é rok/y realizácie								Suma investície v EUR	Zdroj plánovaného financovania	Podmienky realizácie / Poznámky
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-24	2025-29			
Vybudovanie širokopásmového internetu	pre celú obec	X	X							30 000	vlastné zdroje obce, OP Informatizácia, súkromné zdroje	možnosť zapojenia do národného projektu
Vybudovanie protipovodňovej ochrany, úprava a regulácia potoka	Jezerský potok, cca 2 km regulácie		X	X						300 000	PRV, Environmentálny fond, vlastné zdroje obce	nie je spracovaná projektová dokumentácia
Vybudovanie športového a detského ihriska	2 ihriská: multifunkčné ihrisko + detské ihrisko v 2 lokalitách		X	X						65 000	vlastné zdroje obce, ÚV SR, PRV	nutné vysporiadanie časti pozemku
Dobudovanie a modernizácia lyžiarskeho strediska	nový vleč, nové letné atrakcie		X	X	X	X	X	X	X	750 000	súkromné zdroje, PRV, vlastné zdroje obce	nie je spracovaná projektová dokumentácia
Rekonštrukcia a rozšírenie miestnej komunikácie, mostných objektov, výstavba parkovísk	rozširovanie a modernizácia MK, nové stretávacie miesta - cca 2 km, cca 30 nových park., 4 mosty		X	X	X	X	X	X	X	1 000 000	PRV, vlastné zdroje obce, súkromné zdroje	nie je spracovaná projektová dokumentácia, nutné vysporiadanie časti pozemku
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	v celej obci		X	X						200 000	OP ŽP, PRV, PRV, vlastné zdroje obce	nie je spracovaná projektová dokumentácia
Vybudovanie bezdrôtového rozhlasu v obci	z jestvujúceho drôtového systému na bezdrôtový		X	X						20 000	ÚV SR, PSK, vlastné zdroje obce	-
Rekonštrukcia objektu obecného úradu/kultúrneho dom	výmena okien, zateplenie, vnútorné rozvody, strecha, modernizácia podkrovia na komunitnú činnosť	X	X	X	X					500 000	ÚV SR, PRV, vlastné zdroje obce	nie je spracovaná projektová dokumentácia
Vybudovanie domu smútku	výstavba objektu a nákup zariadenia				X	X				50 000	PRV, vlastné zdroje obce	nie je spracovaná projektová dokumentácia
Rekonštrukcia miestnej zvonice	fasáda, odvodnenie	X	X							8 000	PSK, ÚV SR, vlastné zdroje obce	-
Výstavba domu pre seniorov	z jestvujúceho objektu obce vybudovanie domova pre seniorov a vybavenie s kapacitou cca 15-20 seniorov					X	X	X	X	500 000	IROP / PRV, MPSVR SR, PSK, vlastné zdroje obce	nie je spracovaná projektová dokumentácia
Modernizácia rekreačných a ubytovacích zariadení	modernizácia ubytovania a nové atrakcie typu napr. wellness		X	X	X	X	X	X	X	2 000 000	PRV, súkromné zdroje	možná podpora obce pri spol. projektoch
Dobrovoľný hasičský zbor – technika a zbrojnica	obnovenie činnosti, rekonštrukcia zbrojnice, zakúpenie techniky, odborná spôsobilosť – vzdelávanie, hasičské súťaže			X	X	X	X	X	X	500 000	MV SR, vlastné zdroje obce	Nutné najprv znovu obnoviť činnosť DHZ
Samostatne hospodáriaci roľníci – modernizácia fariem a techniky	nákup nových technológií pre poľnohospodársku prvovýrobu (traktory a pod.), rekonštrukcia budov pre zvieratá	X	X	X	X	X	X	X	X	2 000 000	PRV, zdroje SHR	-

Výstavba kompostoviska	výstavba spoločného obecného kompostoviska					X	X			20 000	PRV, vlastné zdroje obce	Nie je spracovaná projektová dokumentácia, nutné vysporiadanie pozemku
Urbariát – lesné hospodárstvo	rekonštrukcia lesných ciest, výsadba nových stromov, protipožiarne opatrenia, nákup techniky na prácu v lese	X	X	X	X	X	X	X	X	1 000 000	PRV, zdroje Urbariátu	-
Výstavba a modernizácia skupinových vodovodov a studní	riešenie problémov s nedostatkom a kvalitou pitnej vody		X	X	X	X	X	X	X	500 000	OP KŽP, Environmentálny fond, vlastné zdroje obce, súkromné zdroje	nie je spracovaná projektová dokumentácia
Budovanie skupinovej kanalizácie a ČOV	podpora budovania skupinovej kanalizácie a ČOV, vrátane domových čistární		X	X	X	X	X	X	X	750 000	OP KŽP, Environmentálny fond, vlastné zdroje obce, súkromné zdroje	nie je spracovaná projektová dokumentácia
Výstavba chodníka k jazeru a revitalizácia verejných priestranstiev	vybudovanie spevneného chodníka z obce k Jezerskému jazeru					X	X			300 000	PRV, PCS PL-SK, vlastné zdroje obce	nie je spracovaná projektová dokumentácia, nutné povolenia ŽP
Vybudovanie kamerového systému v obci	kamerový systém na verejných priestranstvách		X							15 000	MV SR, PRV, vlastné zdroje obce	-
Vybudovanie a prepojenie cyklotrasy	vybudovanie cca 4 km cyklotrasy s napojením na cyklotrasy susedných obcí			X	X	X				300 000	PRV, PCS PL-SK, vlastné zdroje obce	Nie je spracovaná projektová dokumentácia, nutná nadväznosť na susedné obce a stredisko CR

Ukazovatele výsledkov a dopadov

Výstupy predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie aktivít vyjadrené z finančného a vecného hľadiska. **Výsledok** predstavuje okamžitý efekt realizácie aktivít, ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo predstavuje služby poskytnuté cieľovej skupine. **Dopad** predstavuje vyjadruje dlhodobý efekt intervencie na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý je mimo priamej a výlučnej kontroly subjektu zodpovedajúceho za realizáciu aktivít.

Ukazovatele výstupu sú obvykle priradené k jednotlivým projektom. Označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou jednej alebo viacerých aktivít, vyjadrené v merateľných fyzických alebo peňažných jednotkách. Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, vyprodukované, zriadené, zrealizované.

Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy hmatateľný efekt projektu na cieľovú skupinu projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom (preto je medzi výstupom a výsledkom logická väzba).

Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt intervencie na územie a cieľovú skupinu, následky dosiahnutých výsledkov projektu, teda príspevok k riešeniu cieľov stanovených pre prioritnú oblasť, potrieb cieľovej skupiny alebo k odstraňovaniu prekážok či využívaniu potenciálu rozvoja územia (preto je medzi výsledkom a dopadom logická väzba).

Tabuľka č. 13: Ukazovatele výstupov, výsledkov a dopadov

P. č.	Názov	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota v roku 2015	Cieľová hodnota v roku 2020	Cieľová hodnota v roku 2029
Výstupy						
1.	Výška vynaloženej investície (spolu projekty)	Obec	EUR	0	6 808 000	10 808 000
2.	Počet riadne ukončených projektov	Obec	počet	0	12	21
3.	Počet obyvateľov obce priamo zapojených do realizácie projektov	Obec	počet	0	30	50
Výsledky						
1.	Počet modernizovaných verejných budov	Kolaudačné rozhodnutie	počet	0	1	2
2.	Počet km postavených a zrekonštruovaných MK	Kolaudačné rozhodnutie	km	0	2	4
3.	Počet vybudovaných / riešených prvkov protipovodňovej a protipožiarna ochrany	Kolaudačné rozhodnutie	počet	0	2	4
4.	Počet modernizovaných fariem SHR	SHR	počet	0	5	8
5.	Zrealizované projekty modernizácie lesného hospodárstva	Urbariát	počet	0	2	6
6.	Zrealizované projekty modernizácie činnosti DHZ	Obec/DHZ	počet	0	1	1
7.	Počet km nových a modernizovaných chodníkov a cyklotrás	Kolaudačné rozhodnutie	km	0	4	4
8.	Počet nových širokopásmových internetových prístupov	Obec	počet	0	1	1
9.	Počet nových športovísk a detských ihrísk	Obec	počet	0	2	2
10.	Počet projektov novopostavenej a	Kolaudačné	počet	0	2	3

	modernizovanej verejnej sociálnej infraštruktúry	rozhodnutie				
11.	Počet projektov zameraných na energetické úspory	Obec	počet	0	1	3
12.	Počet projektov budujúcich atraktivity pre cestovný ruch	Obec	počet	0	2	4
Dopady						
1.	Zrealizované projekty modernizácie verejnej infraštruktúry	Štatistický úrad SR	počet	0	4	8
2.	Zrealizované projekty modernizácie poľnohospodárstva	MP SR	počet	0	5	8
3.	Zrealizované projekty novej a modernizovanej environmentálnej infraštruktúry (voda, kanál, ČOV)	Štatistický úrad SR	počet	0	0	2
4.	Zvýšenie kvality činnosti DHZ	Obec/DHZ	%	0	100 %	100 %
5.	Zvýšenie tržieb z lesného hospodárstva	Urbariát/Obec	%	0	10 %	20 %
6.	Zrealizované projekty výstavby dopravnej infraštruktúry	Štatistický úrad SR	počet	0	2	2
7.	Počet obyvateľov obce benefitujúcich z realizácie projektov	Štatistický úrad SR	počet	0	110	110
8.	Zvýšenie kvality života obyvateľov obce	Obec/prieskum verejnej mienky	%	0	50 %	100 %
9.	Zrealizované projekty zamerané na zlepšenie životného prostredia	Štatistický úrad SR	počet	0	3	5

Mapa č.1: Bikepark Bachledova a crosscountry trasy v okolí obce Jezersko

Zdroj: SKI Bachledova, 2015

Realizačná časť

Realizácia PRO Jezersko predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a na úrovni projektov. Realizácia začína po vypracovaní a schválení PRO v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti PRO v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja samospráva (obec, mesto, VUC). Podľa par. 12 Zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja: „Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja: ... b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.“

Realizačná časť je preto zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce Jezersko na roky 2015-2029, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRO obce

Organizačné zabezpečenie. Realizácia PRO Jezersko je činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva **prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta)**. Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, obecného úradu, poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie je táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok, aj jeho prípadná aktualizácia na ďalšie roky.

Obecné zastupiteľstvo. Najvyšším orgánom obce Jezersko je **obecné zastupiteľstvo**. Vo vzťahu k realizácii PRO zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Zastupiteľstvo taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. **Zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO** schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu. Zastupiteľstvo vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia PRO v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie obecného zastupiteľstva, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Starosta. Najvyšším **výkonným orgánom** obce Jezersko a jeho predstaviteľom je **starosta obce**. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácii PRO starosta **riadi proces realizácie**, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávateľa, fondy a iné).

Inštitucionálne zabezpečenie. Inštitucionálne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom **obecný úrad**. Okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi/prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje (vykonáva) administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia, monitorovania.

Tabuľka č. 14: Zabezpečenie činností v realizácii PRO na úrovni programu a projektu

Činnosť	OcZ	Starosta	Komisie OcZ	Obec	Externé prostredie
Príprava	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva a spolupracuje	vykonáva
Financovanie	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	vykonáva
Implementácia	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva a spolupracuje	vykonáva
Hodnotenie	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	vykonáva
Monitoring	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	vykonáva
Kontrola	vykonáva	riadi	navrhuje	vykonáva	vykonáva

Zdroj: Obec Jezersko, 2015

V podmienkach obce Jezersko zabezpečuje výkon činností súvisiacich s realizáciou PRO v rámci štruktúry **starosta obce**. Pre zabezpečenie a koordináciu činností projektového cyklu pre projekty financované z EŠIF **spolupracuje s externými subjektmi** a takto je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PRO, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov a procesov (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Návrh systému riadenia a implementácie **akčných plánov** PRO Jezersko je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Jezersko na roky 2015-2029. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Jezersko budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poslanci obce, súčinnosť poskytnú jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Jezersko.

Komunikačná stratégia

Zabezpečenie realizácie PRO je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území obce. Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PRO **v rámci informovanosti a publicity** (pri projektoch financovaných z EŠIF a dotačných titulov) alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Komunikačnú stratégiu obce Jezersko vo vzťahu k PRO nie je účelné vyčleniť z celkovej komunikačnej stratégie, ktorá sa uskutočňuje vo vzťahu **k jej obyvateľom ako hlavnej cieľovej skupine**. Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PRO a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. **Podstatný a hlavný nástroj komunikácie predstavuje webová stránka obce so sprievodnými komunikačnými kanálmi: úradná tabuľa, obecný rozhlas a verejné stretnutia občanov.**

Jedným z nástrojov komunikácie, ale aj hodnotenia, monitorovania a kontroly realizácie PRO a jednotlivých projektov je aj „**Materiál na rokovanie obecného zastupiteľstva**“. Vstupné údaje pripravujú v dostatočnom predstihu zamestnanci obecného úradu, materiál má svojho predkladateľa (konkrétna zodpovednosť, odborná garancia), na príprave materiálu sa stanoviskami podieľajú komisie zastupiteľstva ako poradné orgány OcZ, rokujú o ňom poslanci

zastupiteľstva, materiál je verejne prístupný a zastupiteľstvo je verejné (o zastupiteľstve je informované obyvateľstvo a organizácie všetkými informačnými kanálmi).

Počas najbližších 5-tich rokov implementácie PRO Jezersko je naplánovaných 10 aktivít na predloženie tohto typu materiálu do obecného zastupiteľstva: aktivity týkajúce sa samotného procesu informovanosti a schvaľovania dokumentu (1,2), aktivity týkajúce sa každoročného hodnotenia dokumentu PRO (3,5,6,8,9), aktivity týkajúce sa schvaľovania nových akčných plánov PRO a schvaľovania rozpočtov pre navrhované projektové zámery vrátane prípadných korekcií (4,7), jedna aktivita z celkového hodnotenia PRO (10). Z hľadiska efektivity je navrhnuté spojenie aktivity týkajúcej sa hodnotenia a monitorovania PRO za daný rok s návrhom nového akčného plánu.

Tabuľka č. 15: Plán komunikácie, hodnotenia a monitoringu na najbližších 5 rokov

P. č.	Časový rámec	Miesto	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	03/2015	Obec	občania	Materiál na rokovanie OcZ	Zámer PRO	Návrh dokumentu	Uznesenie Obecného zastupiteľstva
2.	09/2015	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Schválenie PRO	Návrh dokumentu	Uznesenie Obecného zastupiteľstva
3.	09/2016	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Vyhodnotenie plnenia PRO za rok 2015	Kontrola uznesenia 2015, Hodnotiaci správa PRO	Monitorovací a správa č.1, Uznesenie Obecného zastupiteľstva
4.	09/2016	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Akčný plán PRO na roky 2015-2018 (aktualizácia)	PRO – Metodika vypracovania	Návrh akčného plánu
5.	09/2017	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Vyhodnotenie plnenia PRO za rok 2016	Kontrola uznesenia 2015, Hodnotiaci správa PRO	Monitorovací a správa č.2, Uznesenie Obecného zastupiteľstva
6.	09/2018	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Vyhodnotenie plnenia PRO za rok 2017	Kontrola uznesenia 2016, Hodnotiaci správa PRO	Monitorovací a správa č.3, Uznesenie Obecného zastupiteľstva
7.	09/2018	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Akčný plán PRO na roky 2019-2020 (aktualizácia)	PRO – Metodika vypracovania	Návrh akčného plánu
8.	09/2019	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Vyhodnotenie plnenia PRO za rok 2018	Kontrola uznesenia 2017, Hodnotiaci správa PRO	Monitorovací a správa č.4, Uznesenie Obecného zastupiteľstva

9.	09/2020	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Vyhodnotenie plnenia PRO za rok 2019	Kontrola uznesenia 2018, Hodnotiaca správa PRO	Monitorovací a správa č.5, Uznesenie Obecného zastupiteľstva
10.	09/2021	Obec	občania	Materiál na rokovanie Obecného zastupiteľstva	Vyhodnotenie plnenia PRO za roky 2015-2020 a aktualizácia na ďalšie 2 roky	Kontrola uznesenia 2018, Hodnotiaca správa PRO	Monitorovací a správa č.6, Uznesenie Obecného zastupiteľstva

Zdroj: Diervilla, spol. s r. o., 2015

Systém monitorovania a hodnotenia

PRO Jezersko na roky 2015-2029 je živým dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Jezersko, organizáciami zriadenými a založenými obcou, zaangažovanými aktérmi aktívnymi v obci resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami, či občanmi i návštevníkmi obce.

Monitorovanie plnenia PRO bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení. Na základe výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov, opatrení a pod.

Monitorovanie. Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti a to na úrovni projektov. Základným prvkom monitorovania je **projekt**, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa za príslušný rok schválená v OcZ** (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v systéme ITMS).

Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný starosta (v spolupráci s externou spoločnosťou, ak je externý manažment súčasťou projektu). Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu. Monitorovanie plnenia PRO bude stálym procesom zameraným na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu a súvisiacim financiám. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení.

Korekcie. Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, úradu (Obec), poslancov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie je táto činnosť naplánovaná do termínu príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok, jeho prípadná aktualizácia, hodnotenie ukazovateľov vrátane korekcií v rámci pravidelného každoročného hodnotenia. V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia PRO budú na základe podnetu starostu či poslancov OcZ komisie obecného zastupiteľstva navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí.

Hodnotenie. V súvislosti s uvedeným postupom sa bude proces hodnotenia vykonávať na úrovni programu (PRO) systematicky a priebežne počas celého trvania programu až po predloženie správy z hodnotenia PRO. Proces hodnotenia sa vykonáva len na operatívnej úrovni (strategické hodnotenie nie je pre túto úroveň dokumentu povinné). Operatívne hodnotenie sa zakladá na každoročnom hodnotení – vyhodnotenie PRO bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o

podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v obecnom zastupiteľstve. Výstupom hodnotenia je **hodnotiaca správa za príslušný rok**, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu tejto správy sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PRO sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OcZ, starosta) pri riadení realizácie PRO s účelom dosiahnuť pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PRO.

Inštitucionálne zabezpečenie. Pre udržiavanie a realizáciu PRO Jezersko bude zriadená Riadiaca komisia pre riadenie realizácie PRO Jezersko, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať v prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie obce. V Riadiacej komisii pre riadenie realizácie PRO obce budú zastúpení hlavní predstavitelia obce (starosta, vybraní poslanci OcZ) a tiež zástupca partnera PRO alebo občanov.

Úlohou Riadiacej komisie pre riadenie realizácie PRO Jezersko bude:

- schádzať na prehodnocovanie plnenia PRO obce podľa potreby, najmenej jedenkrát ročne,
- jedenkrát ročne podať správu Obecnému zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov PRO obce,
- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom,
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov za účelom koordinácie aktivít v obci,
- aktualizovať PRO Jezersko,
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v obci s cieľom zabezpečiť informovanosť o PRO obce.

PRO Jezersko je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov obce Jezersko a legislatívne zmeny. PRO Jezersko bude podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu, že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôbovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života obce. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorit obce, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Aktualizácia PRO Jezersko bude založená na princípe výberu priorit, opatrení, aktivít a projektov, pomocou ktorých je možné dosiahnuť najefektívnejší rozvoj prioritných oblastí obce. Postup bude nasledovný:

1. Riadiaca komisia pre riadenie realizácie PRO obce odporučí zmeny v PRO,
2. Obecné zastupiteľstvo schváli PRO Jezersko na ďalšie obdobie so zapracovanými zmenami.

Tabuľka č. 16: Plán hodnotenia realizácie PRO Jezersko

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Ad hoc hodnotenie celého PRO	2016 – 2029	Každoročne v zmysle príslušných ustanovení Zákona NRSR 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
Tematické hodnotenie časti PRO	podľa potreby	Téma hodnotenia: ak bola téma identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov a/alebo zmene stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí a/alebo zmene hodnôt ukazovateľov. Pri návrhu na revíziu PHSR.

Ad hoc hodnotenie celého PRO	2021, 2026	Aktualizácia PRO sa očakáva v zmysle Metodiky pre spracovanie PHSR každých 5 rokov.
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	podľa potreby	Na základe rozhodnutia starostu v zmysle príslušných predpisov, na základe rozhodnutia kontrolného orgánu obce, na základe podnetu poslancov, na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR, na základe Správy auditu.
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2030	Na základe rozhodnutia starostu o príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre programové obdobie 2030 – a neskôr.

Zdroj: Diervilla, spol. s r. o., 2015

Akčný plán: vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov

akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2)

Tabuľka č. 17: Akčný plán na roky 2015-2017

Opatrenie, aktivita	Termín ukončenia (MM/RRRR)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Širokopásmový internet	12/2016	Obec	OP Informatizácia, súkromné zdroje, vlastné zdroje obce	počet vybudovaných širokopásmových internetových prístupov
Protipovodňová ochrana	12/2017	Obec	OP KŽP/ Environmentálny fond, vlastné zdroje obce	počet vybudovaných / riešených prvkov protipovodňovej a protipožiarnej ochrany
Vybudovanie športového a detského ihriska	06/2017	Obec	vlastné zdroje obce, UV SR, PRV	počet nových športovísk a detských ihrísk
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	12/2017	Obec	OP KŽP, PRV, PRV, vlastné zdroje obce	počet projektov novopostavenej a modernizovanej verejnej sociálnej infraštruktúry
Vybudovanie bezdrôtového rozhlasu v obci	12/2017	Obec	UV SR, PSK, vlastné zdroje obce	počet projektov novopostavenej a modernizovanej verejnej sociálnej infraštruktúry
Rekonštrukcia miestnej zvonice	08/2017	Obec	PSK, ÚV SR, vlastné zdroje obce	počet projektov budujúcich atraktivity pre cestovný ruch
Vybudovanie kamerového systému v obci	12/2017	Obec	MV SR, PRV, vlastné zdroje obce	počet km postavených a zrekonštruovaných MK
Zlepšenie hospodárenia v lesoch	12/2017	Združenia urbarialistov, pozemkové spoločenstvo Jezersko	PRV SR 2014-20, OP KŽP, Environmentálny fond, zdroje Urbariátu	zrealizované projekty modernizácie lesného hospodárstva
Obnovenie činnosti a modernizácia DHZ	12/2017	DHZ/Obec	vlastné zdroje obce a DHZ, MV SR	zrealizované projekty modernizácie činnosti DHZ
Investície do poľnohospodárskych podnikov	12/2017	SHR	PRV SR 2014-20, zdroje SHR	počet modernizovaných fariem

Finančná časť

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja obce je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít a projektov uvedených v PRO Jezersko na roky 2015-2029 budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet obce (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššie územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina plánovaných projektov bude mať viaczdrojové financovanie.

Indikatívny finančný plán

Tabuľka č. 18: Indikatívny finančný plán

Prioritné oblasti	Rok v tisícoch EUR								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-24	2025-29	SPOLU
I. Sociálna oblasť	12	121	95	410	45	45	400	50	1 178
II. Hospodárska oblasť	25	685	870	980	1 200	1 050	1 300	1 450	7 560
III. Environmentálna oblasť	0	140	335	195	295	305	400	400	2 070
SPOLU	37	946	1 300	1 585	1 540	1 400	2 100	1 900	10 808

Zdroj: Diervilla, spol. s r. o., 2015

Zdroje a model viaczdrojového financovania opatrení a projektov

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov PRO. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov a konkrétnych projektov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PRO sú rozdelené v závislosti od dostupnosti na dve základné kategórie:

I. Riadne zdroje finančného zabezpečenia

Verejné zdroje

- a) štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu Vlády SR),
- b) štátny účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, a i.),
- c) rozpočet vyšších územných celkov (VÚC Prešov),
- d) rozpočet obcí a miest (vlastné zdroje),

Iné zdroje

- e) prostriedky fyzických osôb,
- f) prostriedky právnických osôb,
- g) úvery,
- h) iné prostriedky, ak to ustanoví osobitný predpis.

II. Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- i) príspevky medzinárodných organizácií,

j) prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody, Švajčiarsky finančný mechanizmus a i.)

k) finančné prostriedky z Európskej únie, v programovom období 2014-2020 tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým regiónom (ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie) a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia. Priradenie jednotlivých projektových zámerov k programovej štruktúre (EŠIF) je indikatívne a bude sa upresňovať po schválení jednotlivých operačných programov v akčných plánoch.

Model viaczdrojového financovania. Financovanie PRO bude viaczdrojové, štruktúra zdrojov financovania bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie obce a od spoločensko-ekonomických podmienok. Pri získavaní zdrojov pre financovanie PRO sa bude využívať metóda aktívneho vyhľadávania finančných zdrojov (fundraisingu). Finančné vyčíslenie jednotlivých projektových zámerov PRO je stanovené kvalifikovaným odhadom, prípadne na základe ocenených výkazov-výmer stavebných rozpočtov, konečné rozpočty budú súčasťou žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP, v prípade doplnkových zdrojov financovania) alebo žiadostí o dotácie.

Tabuľka č. 19: Intervenčná matica viaczdrojového financovania

Viaczdrojové financovanie PRO Jezersko							
Investícia / projekt	Celkové náklady v EUR	Verejné zdroje					Iné – súkromné zdroje
		Štátny rozpočet	Doplnkové zdroje (EŠIF)	VÚC	Rozpočet obce	Iné / úver	
Vybudovanie širokopásmového internetu	30 000	3 000	25 500	-	1 500	-	-
Vybudovanie protipovodňovej ochrany, úprava a regulácia potoka	300 000	30 000	255 000	-	5 000	10 000	-
Vybudovanie športového a detského ihriska	65 000	60 000	-	-	5 000	-	-
Dobudovanie a modernizácia lyžiarskeho strediska	750 000	30 000	300 000	-	-	-	420 000
Rekonštrukcia a rozšírenie miestnej komunikácie, mostných objektov, výstavba parkovísk	1 000 000	100 000	850 000	-	5 000	45 000	-
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	200 000	20 000	170 000	-	5 000	5 000	-
Vybudovanie bezdrôtového rozhlasu v obci	20 000	15 000	-	4 000	1 000	-	-
Rekonštrukcia objektu Obec / kultúrny dom	500 000	100 000	390 000	-	2 000	8 000	-
Vybudovanie domu smútku	50 000	40 000	-	-	2 000	8 000	-
Rekonštrukcia miestnej zvonice	8 000	-	-	4 000	4 000	-	-
Výstavba domu pre seniorov	500 000	50 000	400 000	45 000	5 000	-	-
Modernizácia rekreačných a ubytovacích zariadení	2 000 000	200 000	800 000	-	-	-	1 000 000
Dobrovoľný hasičský zbor – technika a zbrojnica	500 000	250 000	200 000	-	5 000	20 000,-	25 000
Samostatne hospodáriaci roľníci – modernizácia fariem a techniky	2 000 000	200 000	800 000	-	-	-	1 000 000
Výstavba kompostoviska	20 000	2 000	17 000	-	1 000	-	-
Urbariát – lesné hospodárstvo	1 000 000	100 000	400 000	-	-	-	500 000

Výstavba a modernizácia skupinových vodovodov a studní	500 000	200 000	200 000	-	5 000	-	90 000
Budovanie skupinovej kanalizácie a COV	750 000	450 000	200 000	-	5 000	15 000	80 000
Výstavba chodníka k jazeru a revitalizácia verejných priestranstiev	300 000	30 000	255 000	-	5 000	10 000	-
Vybudovanie kamerového systému v obci	15 000	10 000	-	4 000	1 000	-	-
Vybudovanie a prepojenie cyklotrasy	300 000	30 000	255 000	-	5 000	10 000	-

Zdroj: Diervilla, spol. s r. o., 2015

Kritéria pre výber projektov

Dôležitým prvkom pre implementáciu PRO Jezersko na roky 2015-2029, pre transparentnosť procesov a pre dosahovanie cieľov je stanovenie jasných princípov pre výber, realizáciu a evaluáciu kľúčových projektov.

Princípy by mali byť nasledovné:

- **Excelentnosť** (kvalita, inovačné aspekty, jasnosť a zrozumiteľnosť cieľov a očakávaných výsledkov, a pod.).
- **Dopad** (dopad na rozvoj obce, dopad na cieľové skupiny, posilnenie existujúcich kapacít, využívanie potenciálu obce, zvýšenie potenciálu a kapacít z pohľadu regionálnej, národnej i európskej úrovne, efektívnosť a rozsah pre komunikáciu a disemináciu očakávaných výsledkov, a pod.).
- **Implementácia** (celková koherencia a efektivita práce/aktivít, adekvátnosť riadiacich štruktúr a plánu aktivít, trvalá udržateľnosť, efektívnosť rozpočtu projektu a pod.).
- **Kapacita** (kompetentnosť realizátorov, predošlé skúsenosti zo vzájomnej spolupráce, komplementarita partnerov, inštitucionálna kapacita a angažovanosť, zapojenosť vyššieho počtu partnerov, transferovateľnosť úspešných príkladov z iných projektov a i.).

Ďalšie princípy:

- pripravenosť daného projektu pre implementáciu (vrátane formálnej a právnej pripravenosti investície, kompletného a vyčerpávajúceho rozdelenia úloh a zodpovedností medzi jednotlivých partnerov),
- preferovaná vzájomná spolupráca verejného (štátne i samosprávne inštitúcie) a mimovládneho / firemného sektora;
- zapojenie externých expertov v jednotlivých oblastiach, erudovaných v danej problematike na hodnotenie kvality zámerov/projektov, schopných ohodnotiť vplyv daného projektu na rozvoj obce.

Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy (národnej, aproximačnej), projekty v realizácii a projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu.

Do druhej kategórie (vysoká priorita) sú zaradené projekty s oporou vo všeobecnom záväznom nariadení, koncepčných materiáloch a investičné projekty s ukončenou prípravnou fázou (právoplatné stavebné povolenie a ukončené verejné obstarávanie). Do tejto (druhej) sú zaradené aj projekty modelov spolupráce verejno-súkromného partnerstva napr. pri bytovej výstavbe.

Tretiu kategóriu (stredná priorita) majú projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o doplnkové zdroje financovania (majú oporu v programovej štruktúre operačných programov a prioritných osí EŠIF).

V kategórii „nízka priorita“ sa nachádzajú projekty zadefinované ako zámery bez ukončenej prípravnej fázy: bez pripravenej projektovej dokumentácie a stavebného povolenia. V prípade neinvestičných projektov sú tu zaradené projekty, ktoré vyplývajú z prebiehajúcich aktivít vyššieho rádu (ZMOS, regionálne aktivity).

Tabuľka č. 20: Hodnotiace kritériá pre projekty

Kategória priority	Charakteristika	Hodnotiace kritérium - Opis podmienok pre zaradenie do priority
1.	Najvyššia	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo z podmienok aproximácie práva Európskej únie, b) Projekty v realizácii c) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Splnená jedna z podmienok
2.	Vysoká	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN a/alebo koncepciou v danej oblasti, b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným verejným obstarávaním (investičné), c) Projekty verejno-súkromného partnerstva, v ktorých prípravnú a realizačnú fázu zabezpečuje investor. Splnená jedna z podmienok.
3.	Stredná	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania (investičné, neinvestičné).
4.	Nízka	a) Projekty zadefinované ako zámery bez projektovej dokumentácie/stavebného povolenia (investičné). b) Projekty vyplývajúce z pripravovaných / prebiehajúcich aktivít a projektov vyššieho rádu.

Zdroj: Diervilla, spol. s r. o., 2015

Fotografia č.8: Odstraňovanie škôd po povodni v roku 2013

Zdroj: www.teraz.sk, 2013

Záver

Dokument PRO Jezersko na roky 2015-2029 je rozvojový dokument obce – vyjadruje víziu rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania. Tento programovací dokument bol spracovaný ako nosný a kľúčový dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja obce Jezersko až do roku 2029.

Z hľadiska štruktúry PRO Jezersko je rozčlenený na 5 kľúčových častí:

- v prvej časti je podrobne analyzovaný reálny stav jednotlivých oblastí územia obce Jezersko,
- druhá časť je strategická, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- tretia časť je programová časť, ktorá obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti obce, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- štvrtá časť je realizačná časť, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce; táto časť obsahuje aj akčný plán rozvoja obce Jezersko na obdobie 2015-2020,
- posledná časť je finančná časť, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít programu rozvoja obce.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je v prípade malých obcí finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy.

Schválený PRO Jezersko na roky 2015-2029 je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. môžu sa niektoré opatrenia a aktivity rušiť. PRO Jezersko schvaľuje Obecné zastupiteľstvo v Jezersku. Monitorovanie a hodnotenie PRO Jezersko realizuje starosta obce a Obecné zastupiteľstvo v Jezersku.

Predmetný PRO Jezersko na roky 2015-2029 bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: 17.09.2015

Uznesením Obecného zastupiteľstva obce Jezersko č.13/2015

V obci Jezersko dňa: 17.09.2015

Milan Krempaský
starosta

Autori

Spracovanie PRO obce Jezersko na roky 2015-2029 koordinoval riadiaci tím v nasledovnom personálnom zložení:

Koordinátor riadiaceho tímu: Milan Krempaský, starosta

Členovia riadiaceho tímu:

Anna Pisarčíková – kontrolór obce

Bc. Beáta Pisarčíková – pracovníčka obecného úradu

Spracovala externá konzultačná firma Diervilla, spol. s r. o. v nasledovnom personálnom zložení:

Ing. Rastislav Mochnacký, konateľ

Ing. Vladimír Benč, projektový manažér a expert

Mgr. Martin Angelovič, PhD., expert

Autorské práva prináležia spoločnosti Diervilla, spol. s r. o. Dokument je verejný a verejne prístupný. V prípade citácie je nutné dodržiavať Zákon č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom v znení neskorších predpisov. Skrátené označenie citovaného zdroja /dokumentu PRO Jezersko/ je nutné vykonať podľa niektorej metódy odporúčenej normou STN ISO 690.

Použitá literatúra

Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR, Bratislava, 2002: Voľne dostupné na: <http://globus.sazp.sk/atlassr/>

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku. Pripravil Encyklopedický ústav SAV. 1. vyd. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1977. 528 s.

RETROSPEKTIVNÍ lexikón obcí Československé socialistické republiky 1850–1970. I. Díl, II. svazek. Praha : Federální statistický úřad, 1978

Metodika na vypracovanie PHSR obce/obcí/VUC (v zmysle novely zákona o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014) verzia k 31. júlu 2014

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014)

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020

Program rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program na obdobie 2014-2020

OP Ľudské zdroje na obdobie 2014-2020 (OP ĽZ)

OP Kvalita životného prostredia na obdobie 2014-2020 (OP KŽP)

OP Integrovaná infraštruktúra na obdobie 2014-2020 (OP II)

OP Výskum a inovácie na obdobie 2014-2020 (OP VaI)

OP Efektívna verejná správa na obdobie 2014-2020 (OP EVS)

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001)

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.

Internetové zdroje:

Obec: <http://obec.jezersko.sk/>

K mapovým zosuvom - <http://mapserver.geology.sk/zosuvy/>, cit 22.3.2015

www.statistics.sk

www.upsvar.sk

<http://www1.enviroportal.sk/index.php>

Prílohy

Príloha 1: **Dohoda o partnerstve** pri príprave a realizácii PRO Jezersko na roky 2015-2029

Názov	Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PRO Jezersko na roky 2015-2029
Obdobie platnosti	Roky 2015 – 2029
Predmet dohody	Spolupráca Obec Jezersko a jeho partnerov pri realizácii PRO Jezersko na roky 2015-2029 a pri realizácii projektov v rámci katastra obce
Účastníci dohody	Obec Jezersko, SHR pôsobiaci v obci, Urbárska spoločnosť, OZ Jezersko, Poľovnícke združenie, občania obce
Riadenie procesu	<p>Každoročná aktualizácia Akčného plánu bude realizovaná na septembrovom verejnom zasadnutí OcZ Jezersko. Všetci občania ako aj partneri budú môcť predkladať a zahrnúť nové, či aktualizované projektové zámery do PRO obce Jezersko.</p> <p>Počas roka, môže každý z partnerov tejto dohody predložiť písomnú žiadosť na Obec o zaradenie projektu do PRO obce Jezersko 2015-2029, s tým, že žiadosť bude prerokovaná a posúdená poslancami OcZ pri najbližšom zasadnutí.</p> <p>Riadenie procesu implementácie, monitorovania a evaluácie PRO je popísané v Realizačnej časti PRO Jezersko a partneri ho akceptujú.</p>
Financovanie	Výber projektov a schéma ich financovania je popísaná vo Finančnej časti PRO obce Jezersko. Jasne definované kritéria výberu projektov – vid' Finančnú časť PRO – predurčujú možnosti prioritizácie a financovania projektov.

Zdroj: Diervilla, spol. s r. o., 2015